Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο πενταμελές τμήμα)

της 26ης Ιουλίου 2023*

«Προσφυγή ακυρώσεως και αγωγή αποζημιώσεως – Διεθνής υπάλληλος απασχολούμενος επί συμβάσει στον Ειδικό Εντεταλμένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη – Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Καταγγελία της συμβάσεως εργασίας κατόπιν της αποχωρήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση – Αρμοδιότητα του δικαστή της Ένωσης – Συμβατική φύση της διαφοράς – Απουσία ρήτρας διαιτησίας και ρήτρας περί διεθνούς δικαιοδοσίας – Άρθρα 263, 268, 272 και 274 ΣΛΕΕ – Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 – Παραδεκτό – Προσδιορισμός των καθών-εναγομένων – Έννοια των “λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης” – Εν μέρει αναρμοδιότητα και εν μέρει απαράδεκτο»

Στην υπόθεση T-776/20,

Robert Stockdale, κάτοικος Bristol (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενος από την N. de Montigny, δικηγόρο,

προσφεύγων-ενάγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τους A. Vitro, M. Bauer και J. Rurarz,

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους D. Bianchi και G. Gattinara,

Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), εκπροσωπούμενης από τους S. Marquardt, K. Kouri και R. Spáč και την S. Rodríguez Sánchez-Tabernero,

και

Ειδικού Εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, εκπροσωπούμενου από την B. Bajic, επικουρούμενη από την E. Raoult, δικηγόρο,

καθών-εναγομένων,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο, κατά τις διασκέψεις, από τους R. da Silva Passos (εισηγητή), πρόεδρο, V. Valančius, I. Reine, L. Truchot και M. Sampol Pucurull, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

γραμματέας: H. Eriksson, διοικητική υπάλληλος

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 17ης Νοεμβρίου 2022,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την ασκηθείσα βάσει των άρθρων 263, 268 και 272 ΣΛΕΕ προσφυγή-αγωγή του (στο εξής: προσφυγή), ο προσφεύγων-ενάγων (στο εξής: προσφεύγων), Robert Stockdale, ζητεί, πρώτον, να κριθεί παράνομη η απόφαση του Ειδικού Εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΕΕΕΕ) στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, της 17ης Νοεμβρίου 2020, με την οποία ο τελευταίος κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας του προσφεύγοντος με ισχύ από 31 Δεκεμβρίου 2020 (στο εξής: απόφαση περί καταγγελίας), και να αποκατασταθεί η ζημία την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη ο προσφεύγων λόγω της αποφάσεως αυτής, δεύτερον, να επαναχαρακτηριστεί η συμβατική σχέση του προσφεύγοντος με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ως σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου (στο εξής: ΣΑΧ), τρίτον, να αποκατασταθεί η ζημία την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη ο προσφεύγων λόγω της παράλειψης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (στο εξής: ΕΥΕΔ) να θεσπίσουν ένα σαφές καθεστώς που να εφαρμόζεται στην περίπτωσή του και, επικουρικώς, να αναγνωριστεί η εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης σε περίπτωση απόρριψης των κύριων αιτημάτων του.

Ιστορικό της διαφοράς

2 Ο προσφεύγων είναι υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, ο οποίος διετέλεσε Προϊστάμενος Οικονομικών και Διοίκησης για τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

3 Ο διορισμός των ΕΕΕΕ προβλέπεται στο άρθρο 33 ΣΕΕ, διάταξη η οποία περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο 2, τίτλος V, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), και η οποία ορίζει ότι «[τ]ο Συμβούλιο δύναται, μετά από πρόταση του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, να διορίζει ειδικό εντεταλμένο για συγκεκριμένα θέματα πολιτικής[· ο] ειδικός εντεταλμένος ασκεί την εντολή του υπό την εξουσία του ύπατου εκπροσώπου».

4 Στις 11 Μαρτίου 2002 το Συμβούλιο υιοθέτησε την κοινή δράση 2002/211/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με τον διορισμό ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (ΕΕ 2002, L 70, σ. 7).

5 Στη συνέχεια, το Συμβούλιο εξέδωσε διάφορες διαδοχικές πράξεις, με τις οποίες διόρισε, χωρίς διακοπή, ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη με εντολή ορισμένης διάρκειας.

6 Κατά την ημερομηνία ασκήσεως της υπό κρίση προσφυγής, στις 29 Δεκεμβρίου 2020, ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είχε διοριστεί με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/1340 του Συμβουλίου, της 8ης Αυγούστου 2019, για τον διορισμό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (ΕΕ 2019, L 209, σ. 10), για το χρονικό διάστημα από την 1η Σεπτεμβρίου 2019 έως τις 31 Αυγούστου 2021. Η εντολή του

παρατάθηκε έως τις 31 Αυγούστου 2023 με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/1193 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2021, σχετικά με την παράταση της εντολής του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και με την τροποποίηση της απόφασης 2019/1340 (ΕΕ 2021, L 258, σ. 46).

7 Ο προσφεύγων προσελήφθη βάσει αρχικής συμβάσεως εργασίας ορισμένου χρόνου (στο εξής: ΣΟΧ) συναφθείσας με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, από τις 15 Φεβρουαρίου 2006 και για διάρκεια που δεν μπορούσε να υπερβεί την εντολή του τελευταίου. Από την 1η Μαρτίου 2007 ο προσφεύγων συνήψε δεκαέξι διαδοχικές ΣΟΧ με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Το άρθρο 5 της πλέον πρόσφατης ΣΟΧ που συνήψε ο προσφεύγων (στο εξής: επίμαχη σύμβαση) προέβλεπε ότι η σύμβαση αυτή θα διαρκούσε από την 1η Σεπτεμβρίου 2019 έως τις 31 Αυγούστου 2021.

8 Παράλληλα με τις 17 διαδοχικές ΣΟΧ, ο προσφεύγων υπέγραψε δεκατρείς τριμερείς συμβάσεις με την Επιτροπή και τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, με τις οποίες διορίστηκε ως προσωρινός Προϊστάμενος Γραφείου από την 1η Ιουλίου 2007.

9 Οι επίμαχες τριμερείς συμβάσεις προέβλεπαν ότι, σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ατυχήματος ή ασθένειας που θα τον εμπόδιζε να ασκήσει τα καθήκοντά του ή σε περίπτωση λήξης της συναφθείσας μεταξύ της Επιτροπής και του ως άνω ΕΕΕΕ συμφωνίας χρηματοδότησης, ο προσφεύγων θα καθίστατο υπεύθυνος για τη διαχείριση των κονδυλίων που είχαν διατεθεί στον ΕΕΕΕ. Η τελευταία σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου υπογράφηκε από τον προσφεύγοντα στις 7 Οκτωβρίου 2019 (στο εξής: σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου).

10 Στις 24 Ιανουαρίου 2020 οι εκπρόσωποι της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου υπέγραψαν τη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2020, L 29, σ. 7) (στο εξής: συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου). Στις 30 Ιανουαρίου 2020 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2020/135 σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (ΕΕ 2020, L 29, σ. 1). Δυνάμει του άρθρου 1 της εν λόγω αποφάσεως, η συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ένωσης.

11 Στις 31 Ιανουαρίου 2020 τα μεσάνυχτα το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την Ένωση και από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας και την 1η Φεβρουαρίου 2020 η συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου τέθηκε σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 185 αυτής.

12 Η συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβλέπει, στο άρθρο 126, μεταβατική περίοδο από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της και λήγουσα στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Κατά την περίοδο αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 127, παράγραφος 6, της συμφωνίας, η αναφορά στα «κράτη μέλη» στο δίκαιο της Ένωσης έπρεπε να θεωρείται ότι καλύπτει και το Ηνωμένο Βασίλειο.

13 Στις 24 Ιουνίου 2020 ο προσφεύγων απέστειλε επιστολή στον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, προκειμένου να ζητήσει ενημέρωση ως προς τα δικαιώματά του και να διαμαρτυρηθεί για δυσμενή διάκριση σε περίπτωση που η θέση του θεωρηθεί τελικώς πλεονάζουσα στο πλαίσιο ενδεχόμενης μεταφοράς του γραφείου του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη στην αντιπροσωπεία της Ένωσης στο εν λόγω κράτος και, ως εκ τούτου, στην ΕΥΕΔ. Ειδικότερα, υπογράμμισε ότι, όσον αφορά το διεθνές προσωπικό του εν λόγω ΕΕΕΕ, δεν υπήρχε πρόβλεψη για τη χορήγηση αποζημίωσης απόλυσης ή επιδόματος ανεργίας, ούτε υφίστατο διάταξη σχετική με τις συντάξεις.

14 Στις 7 Ιουλίου 2020 ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη διαβίβασε το εν λόγω αίτημα στη Διευθύντρια της Υπηρεσίας Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής της Επιτροπής, επισημαίνοντας ότι ο προσφεύγων ήγειρε ζητήματα σχετικά με τους όρους απασχόλησής του, ιδίως ενόψει της ενδεχόμενης καταγγελίας της επίμαχης σύμβασης λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση. Μία Προϊσταμένη Μονάδας της εν λόγω Υπηρεσίας απάντησε στις 13 Ιουλίου ότι η Υπηρεσία δεν ήταν αρμόδια για τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού στην περίπτωση του προσωπικού που απασχολείται στον τομέα της ΚΕΠΠΑ και συμβούλευσε τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να συμβουλευτεί συναφώς την ΕΥΕΔ. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι, όσον αφορά τις οικονομικές πτυχές του αιτήματος του προσφεύγοντος, δεν μπορούσε να του καταβληθεί αποζημίωση απόλυσης ούτε σύνταξη, σύμφωνα με τους όρους της επίμαχης συμβάσεως.

15 Στις 15 Σεπτεμβρίου 2020 ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη απευθύνθηκε στην ΕΥΕΔ, διαβιβάζοντας την επιστολή του προσφεύγοντος της 24ης Ιουνίου 2020.

16 Στις 28 Σεπτεμβρίου 2020 ο προσφεύγων απευθύνθηκε εγγράφως στον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ζητώντας περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες παραμονής του στη θέση του μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, η οποία έληγε, σύμφωνα με τη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Κατόπιν παραπομπής του θέματος από τον ΕΕΕΕ στην Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής της Επιτροπής, η Διευθύντρια της υπηρεσίας αυτής τού απάντησε, στις 2 Οκτωβρίου 2020, ότι δεν προβλεπόταν καμία εξαίρεση για τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου και ότι οι συμβάσεις τους θα έληγαν στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

17 Στις 17 Νοεμβρίου 2020 ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη εξέδωσε την απόφαση περί καταγγελίας, με την οποία κατήγγειλε την επίμαχη σύμβαση με προειδοποίηση, απόφαση η οποία θα ετίθετο σε ισχύ στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

18 Στις 25 Νοεμβρίου 2020 ο προσφεύγων απευθύνθηκε εγγράφως στον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ζητώντας την επανεξέταση της αποφάσεως περί καταγγελίας.

Αιτήματα των διαδίκων

19 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– κυρίως:

– να κρίνει παράνομη την απόφαση περί καταγγελίας·

– όσον αφορά τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση εργασίας του με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη:

– να επαναχαρακτηρίσει τη συμβατική του σχέση ως ΣΑΧ·

– να κρίνει ότι ο προσφεύγων υπέστη δυσμενή διάκριση ως προς τον λόγο απόλυσης και, για τον λόγο αυτό, να υποχρεώσει τους καθών-εναγομένους (στο εξής: καθών) να του καταβάλουν ποσό 10 000 ευρώ, πλέον τόκων, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης·

– να κρίνει ότι οι καθών παρέβησαν τις συμβατικές υποχρεώσεις τους και, μεταξύ άλλων, την υποχρέωσή τους να κοινοποιήσουν έγκυρο έγγραφο καταγγελίας στο πλαίσιο καταγγελίας ΣΑΧ·

– να υποχρεώσει τους καθών να τον επαναπροσλάβουν ή, επικουρικώς, να του καταβάλουν αποζημίωση υποκείμενη σε μεταγενέστερο καθορισμό και υπολογιζόμενη προσωρινώς σε 393 850,08 ευρώ, πλέον τόκων·

– όσον αφορά τα λοιπά δικαιώματα που βασίζονται στην ύπαρξη δυσμενούς μεταχείρισης σε σχέση με τους λοιπούς υπαλλήλους της Ένωσης:

– να κρίνει ότι έπρεπε να έχει προσληφθεί ως έκτακτος υπάλληλος του Συμβουλίου, της Επιτροπής ή της ΕΥΕΔ και να αναγνωρίσει ότι οι εν λόγω τρεις καθών τον μεταχειρίστηκαν κατά τρόπο που συνιστά δυσμενή διάκριση σε βάρος του όσον αφορά τις αποδοχές του, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματά του και τις συναφείς παροχές, καθώς και όσον αφορά τη διασφάλιση μεταγενέστερης απασχόλησης·

– να υποχρεώσει το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ να τον αποζημιώσουν, εντόκως, για την απώλεια αποδοχών, σύνταξης, επιδομάτων και παροχών λόγω των προβαλλόμενων παραβιάσεων του ενωσιακού δικαίου·

– να ορίσει προθεσμία στους διαδίκους προκειμένου να καθορίσουν την εν λόγω αποζημίωση, λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό και το κλιμάκιο στο οποίο θα έπρεπε να έχει προσληφθεί ο προσφεύγων, την κατά μέσον όρο αύξηση των αποδοχών, την εξέλιξη της σταδιοδρομίας του και τα επιδόματα που θα έπρεπε συνεπώς να λαμβάνει βάσει των συμβάσεων εκτάκτου υπαλλήλου, αφαιρώντας τις πραγματικές αποδοχές που εισέπραξε·

– επικουρικώς, να υποχρεώσει το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ να του καταβάλουν αποζημίωση στο πλαίσιο εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης λόγω προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων του, υπολογιζόμενης προσωρινώς σε 400 000 ευρώ·

– να καταδικάσει τους καθών στα δικαστικά έξοδα.

20 Με τις ενστάσεις αναρμοδιότητας και απαραδέκτου που προέβαλαν βάσει του άρθρου 130 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη κατά το μέρος που τους αφορά·

– να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

21 Με την ένσταση αναρμοδιότητας και απαραδέκτου που προέβαλε βάσει του άρθρου 130 του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη·

– να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

22 Δυνάμει του άρθρου 130, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, αν το ζητήσει ο καθού, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να κρίνει επί της αναρμοδιότητας ή του απαραδέκτου χωρίς να εισέλθει στην ουσία. Κατά το άρθρο 130, παράγραφος 7, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει το ταχύτερο δυνατόν επί της αιτήσεως ή, αν τούτο δικαιολογείται από ιδιαίτερες περιστάσεις, επιφυλάσσεται να την εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως.

23 Εν προκειμένω, οι καθών ζήτησαν να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί της αναρμοδιότητας και επί του απαραδέκτου. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι είναι σκόπιμο να αποφανθεί επί των αιτημάτων αυτών πριν εισέλθει στην ουσία.

24 Κατ' ουσίαν, με την προσφυγή του, ο προσφεύγων υποβάλλει:

– ένα κύριο αίτημα που αφορά την απόφαση περί καταγγελίας, με το οποίο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο, πρώτον, να κρίνει παράνομη την απόφαση περί καταγγελίας, δεύτερον, να υποχρεώσει τους καθών να του καταβάλουν το ποσό των 10 000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη από την απόφαση αυτή και, τρίτον, να διατάξει την επαναπρόσληψή του ή, επικουρικώς, να υποχρεώσει τους καθών να του καταβάλουν το ποσό των 393 850,08 ευρώ προς αποκατάσταση της υλικής ζημίας που υπέστη από την απόφαση αυτή (στο εξής: πρώτο αίτημα)·

– ένα κύριο αίτημα το οποίο αφορά τις διαδοχικές ΣΟΧ που συνήψε με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, με το οποίο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο, αφενός, να επαναχαρακτηρίσει τη συμβατική σχέση του με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ως ΣΑΧ και, αφετέρου, να διαπιστώσει ότι οι καθών παρέβησαν τις συμβατικές υποχρεώσεις τους και, ιδίως, την υποχρέωσή τους να κοινοποιήσουν έγκυρο έγγραφο καταγγελίας στο πλαίσιο της καταγγελίας ΣΑΧ (στο εξής: δεύτερο αίτημα)·

– ένα κύριο αίτημα που στηρίζεται στην ύπαρξη δυσμενούς διακρίσεως, με το οποίο προσάπτει στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στην ΕΥΕΔ ότι παρέλειψαν να υπαγάγουν στο Καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ένωσης (στο εξής: ΚΛΠ) το επί συμβάσει προσλαμβανόμενο στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ διεθνές προσωπικό ή ότι δεν θέσπισαν για το εν λόγω προσωπικό ένα νομικό καθεστώς ανάλογο του ΚΛΠ και, ως εκ τούτου, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να υποχρεώσει τους εν λόγω τρεις καθών να του καταβάλουν αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη λόγω της απουσίας ενός τέτοιου καθεστώτος (στο εξής: τρίτο αίτημα)·

– ένα επικουρικό αίτημα, σε περίπτωση απόρριψης των τριών πρώτων αιτημάτων, με το οποίο ζητεί να υποχρεωθούν το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ να του καταβάλουν το ποσό των 400 000 ευρώ, βάσει της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης λόγω προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων του (στο εξής: τέταρτο αίτημα).

25 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στις ενστάσεις αναρμοδιότητας και απαραδέκτου, πρέπει, εν προκειμένω, να εξεταστεί, πρώτον, αν το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος, δεύτερον, αν πληρούνται τα απαιτούμενα τυπικά στοιχεία της προσφυγής, τρίτον, αν τηρήθηκε η προβλεπόμενη στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ) προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και, τέταρτον, αν η προσφυγή είναι παραδεκτή όσον αφορά όλους τους καθών.

Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος ελλείψει ρήτρας διαιτησίας

26 Με τα δικόγραφά τους, οι καθών υποστηρίζουν ότι το πρώτο και το δεύτερο αίτημα συνδέονται με την επίμαχη σύμβαση και, επομένως, έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Επισημαίνουν επίσης ότι η εν λόγω σύμβαση δεν περιέχει ρήτρα διαιτησίας και συνάγουν εξ αυτού του λόγου ότι αποκλείεται η αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ.

27 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι καθών διευκρίνισαν ότι, δεδομένου ότι ο λόγος της καταγγελίας συνίστατο στην εκ μέρους του προσφεύγοντος απώλεια της ιθαγένειας κράτους μέλους, η απόφαση περί καταγγελίας έπρεπε να θεωρηθεί ως πράξη δημόσιας εξουσίας αποσπαστή από την επίμαχη σύμβαση. Συνεπώς, κατά την άποψή τους, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ελέγξει τη νομιμότητα της πράξεως αυτής βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ και, επομένως, να αποφανθεί επί του πρώτου αιτήματος, στο μέτρο που ο προσφεύγων ζητεί την ακύρωσή της.

28 Αντιθέτως, όσον αφορά τις λοιπές αξιώσεις που προέβαλε ο προσφεύγων στο πλαίσιο του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος, οι καθών υποστήριξαν, τόσο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση όσο και απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, ότι δεν ήταν δυνατό, ούτε από τους όρους της επίμαχης συμβάσεως ούτε από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες Ια), να προσδιοριστεί κάποιο εθνικό δικαστήριο που να έχει συναφώς διεθνή δικαιοδοσία. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υποστήριξαν δε ότι οι εν λόγω αξιώσεις θα μπορούσαν να υπαχθούν στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, τόπου εγκατάστασης του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και εκτελέσεως της επίμαχης συμβάσεως. Ο εν λόγω ΕΕΕΕ υπογράμμισε επίσης ότι το άρθρο 17 της επίμαχης συμβάσεως προέβλεπε τη δικαιοδοσία διαιτητικού δικαστηρίου το οποίο θα έπρεπε να θεωρηθεί αρμόδιο να αποφανθεί επί των εν λόγω αξιώσεων, καθώς ο προσφεύγων δεν είχε αποδείξει ότι η δικαιοδοσία διαιτητικού δικαστηρίου έθιγε το δικαίωμά του αποτελεσματικής προσφυγής.

29 Από την πλευρά του ο προσφεύγων υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος, βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ, κατ' εφαρμογήν της ρήτρας διαιτησίας που περιέχεται στη σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου.

30 Επικουρικώς, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, βάσει του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, τα βελγικά δικαστήρια θα μπορούσαν να είναι αρμόδια να αποφανθούν επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος και ότι, σε περίπτωση αποκλεισμού της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων των κρατών μελών, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να κρίνει εαυτό αρμόδιο να αποφανθεί, βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ, επί του συνόλου των αξιώσεων που προβάλλονται στο πλαίσιο των εν λόγω αιτημάτων.

Επί της φύσεως του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος

31 Προκειμένου να κριθεί αν το πρώτο και το δεύτερο αίτημα εμπίπτουν στις διαφορές εκ συμβάσεως, αφενός, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ μπορεί να ασκείται κατά όλων των πράξεων των θεσμικών οργάνων, ανεξάρτητα από τη φύση ή τη μορφή τους, οι οποίες αποσκοπούν στην παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων ικανών να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τη νομική του κατάσταση. Συνεπώς, όταν έχει συναφθεί σύμβαση μεταξύ του προσφεύγοντος και ενός θεσμικού οργάνου, ο δικαστής της Ένωσης μπορεί να επιληφθεί προσφυγής βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ μόνον αν η προσβαλλόμενη πράξη αποσκοπεί στην παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων εκτός των ορίων της συμβατικής σχέσεως που συνδέει τους συμβαλλομένους, τα οποία συναρτώνται με την άσκηση προνομιών δημόσιας εξουσίας που απονέμονται στο συμβαλλόμενο θεσμικό όργανο ως διοικητική αρχή (βλ. απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, SC κατά Eulex Κοσσυφοπέδιο, C-730/18 P, EU:C:2020:505, σκέψεις 31 και 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

32 Αφετέρου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν μια αγωγή έχει ως αντικείμενο τη συμβατική ευθύνη της Ένωσης ή την εξωσυμβατική της ευθύνη, τα δικαστήρια της Ένωσης οφείλουν να ελέγχουν αν το αίτημα αποζημιώσεως που αποτελεί αντικείμενο της σχετικής αγωγής στηρίζεται, βάσει αντικειμενικής και σφαιρικής εκτιμήσεως, σε δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από σύμβαση ή όχι. Προς τούτο, τα εν λόγω δικαιοδοτικά όργανα υποχρεούνται να ελέγχουν, αναλύοντας τα διάφορα στοιχεία της δικογραφίας, ιδίως δε τον κανόνα δικαίου που ενδεχομένως παραβιάστηκε, τη φύση της προβαλλόμενης ζημίας, την προσαπτόμενη συμπεριφορά, καθώς και τις τυχόν έννομες σχέσεις των διαδίκων, αν υφίσταται μεταξύ τους ένα πραγματικό συμβατικό πλαίσιο το οποίο να συνδέεται με το αντικείμενο της διαφοράς και να πρέπει οπωσδήποτε να εξεταστεί σε βάθος προκειμένου να καταστεί δυνατή η επίλυσή της (πρβλ. απόφαση της 18ης Απριλίου 2013, Επιτροπή κατά Systran και Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, σκέψη 66).

33 Εν προκειμένω, πρώτον, με το πρώτο αίτημα, ο προσφεύγων υποβάλλει επιμέρους αιτήματα που συνδέονται με την απόφαση περί καταγγελίας (βλ. σκέψη 24 ανωτέρω).

34 Συναφώς, είναι αληθές ότι η απόφαση περί καταγγελίας στηρίχθηκε στο γεγονός ότι, λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση, ο προσφεύγων δεν είχε πλέον την ιθαγένεια κράτους μέλους και τούτο είχε ως συνέπεια, κατά τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ότι ο προσφεύγων δεν μπορούσε πλέον να παραμείνει στο προσωπικό του.

35 Εντούτοις, αντιθέτως προς όσα υποστήριξαν οι καθών κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από το γεγονός αυτό και μόνο δεν δύναται να συναχθεί ότι η απόφαση περί καταγγελίας παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα εκτός των ορίων της συμβατικής σχέσεως που συνέδεε τον προσφεύγοντα με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τα οποία συναρτώνται με την άσκηση προνομιών δημόσιας εξουσίας, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 31 ανωτέρω.

36 Πράγματι, κατ' αρχάς, η απόφαση περί καταγγελίας έχει ως αντικείμενο την πρόωρη λήξη της επίμαχης συμβάσεως, και τούτο συνεπάγεται ότι τα αποτελέσματα της εν λόγω αποφάσεως δεν εκτείνονται πέραν της συμβάσεως αυτής. Επιπλέον, όπως επισήμανε το Συμβούλιο με την ένσταση αναρμοδιότητας και απαραδέκτου, το άρθρο 16 της επίμαχης συμβάσεως προβλέπει τη δυνατότητα μονομερούς καταγγελίας από τα συμβαλλόμενα μέρη κατόπιν προειδοποίησης τεσσάρων εβδομάδων. Είναι, επομένως, προφανές ότι η απόφαση αυτή, με την οποία ο ΕΕΕΕ στη

Βοσνία-Ερζεγοβίνη κατήγγειλε μονομερώς την επίμαχη σύμβαση κατόπιν προειδοποίησης, ελήφθη βάσει των εξουσιών που αυτός αντλεί από την επίμαχη σύμβαση. Τέλος, η απόφαση περί καταγγελίας στηρίζεται στο γεγονός ότι, από την έναρξη ισχύος της, ο προσφεύγων θα έχανε την ιδιότητα του υπηκόου κράτους μέλους, σύμφωνα με τη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου και, ως εκ τούτου, δεν θα πληρούσε πλέον έναν εκ των απαιτούμενων από την επίμαχη σύμβαση όρο. Πράγματι, οι όροι απασχόλησης, οι οποίοι, όπως προκύπτει από τα άρθρα 1 και 18 της επίμαχης συμβάσεως, αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της, απαιτούσαν ο Προϊστάμενος Οικονομικών και Διοίκησης του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους.

37 Κατά συνέπεια, η απόφαση περί καταγγελίας συνδέεται άμεσα με την επίμαχη σύμβαση. Επομένως, οι αξιώσεις που προέβαλε ο προσφεύγων στο πλαίσιο του πρώτου αιτήματος, το οποίο συνδέεται στενά με την απόφαση αυτή (βλ. σκέψη 24, πρώτη περίπτωση, ανωτέρω), απορρέουν από την επίμαχη σύμβαση και, ως εκ τούτου, είναι συμβατικής φύσεως.

38 Δεύτερον, με το δεύτερο αίτημα, ο προσφεύγων υποβάλλει επιμέρους αιτήματα που αφορούν το σύνολο της εργασιακής σχέσης του με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η οποία συνίστατο σε διαδοχικές ΣΟΧ των οποίων τον επαναχαρακτηρισμό σε ΣΑΧ ζητεί ο προσφεύγων. Κατά συνέπεια, οι αξιώσεις του προσφεύγοντος στο πλαίσιο του δεύτερου αιτήματος είναι επίσης συμβατικής φύσεως, στο μέτρο που απορρέουν από το σύνολο των διαδοχικών ΣΟΧ που συνήψε με τον ΕΕΕΕ.

Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ

39 Κατά το άρθρο 272 ΣΛΕΕ, «[τ]ο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αρμόδιο να λαμβάνει αποφάσεις δυνάμει ρήτρας διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, η οποία συνάπτεται από την Ένωση ή για λογαριασμό της».

40 Οι αρμοδιότητες του Γενικού Δικαστηρίου απαριθμούνται περιοριστικώς στο άρθρο 256 ΣΛΕΕ, όπως έχει εξειδικευτεί με το άρθρο 51 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατ' εφαρμογήν των διατάξεων αυτών, το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφαίνεται πρωτοδίκως επί διαφορών στον τομέα των συμβάσεων που φέρονται ενώπιόν του παρά μόνο βάσει ρήτρας διαιτησίας. Ελλείψει ρήτρας διαιτησίας, το Γενικό Δικαστήριο θα επεξέτεινε τη δικαιοδοσία του πέραν των διαφορών των οποίων την εκδίκαση του απονέμει περιοριστικώς το άρθρο 274 ΣΛΕΕ, το οποίο αναθέτει στα εθνικά δικαστήρια τη γενική αρμοδιότητα εκδικάσεως διαφορών στις οποίες η Ένωση είναι διάδικος (πρβλ. απόφαση της 8ης Μαΐου 2007, Citymo κατά Επιτροπής, T-271/04, EU:T:2007:128, σκέψη 53, και διάταξη της 30ής Σεπτεμβρίου 2014, Bitiqi κ.λπ. κατά Επιτροπής κ.λπ., T-410/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:871, σκέψη 26).

41 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι οι διαδοχικές συμβάσεις εργασίας του προσφεύγοντος, στις οποίες στηρίζονται το πρώτο και το δεύτερο αίτημα, δεν περιέχουν ρήτρα διαιτησίας παρέχουσα στο Γενικό Δικαστήριο τη δυνατότητα να επιλαμβάνεται ως αρμόδιο για την επίλυση διαφοράς εκ συμβάσεως δικαστήριο.

42 Εξάλλου, ο προσφεύγων δεν μπορεί να επικαλεστεί τη ρήτρα διαιτησίας υπέρ του Γενικού Δικαστηρίου, η οποία περιέχεται στη σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου.

43 Πράγματι, κατ' αρχάς, η σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου δεν έχει ως αντικείμενο τη δημιουργία εργασιακής σχέσης μεταξύ του προσφεύγοντος και των λοιπών συμβαλλομένων μερών, αλλά την ανάθεση συγκεκριμένων καθηκόντων σε αυτόν. Εξάλλου, όπως υπογραμμίζει το Συμβούλιο, πρόκειται για παράρτημα της συμφωνίας χρηματοδότησης που συνάπτεται περιοδικώς μεταξύ της Επιτροπής και του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, στο πλαίσιο της εξουσιοδότησης που παρέχεται στον τελευταίο για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, σύμφωνα με την πρώτη περίοδο του άρθρου 5, παράγραφος 3, της απόφασης 2019/1340, κατά την οποία «[η] διαχείριση των δαπανών αποτελεί αντικείμενο σύμβασης μεταξύ του ΕΕΕΕ [στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη] και της Επιτροπής».

44 Περαιτέρω, η σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου έχει παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με τις ΣΟΧ του προσφεύγοντος. Πράγματι, αφενός, κατά το άρθρο 8 της συμφωνίας χρηματοδότησης που συνήφθη μεταξύ της Επιτροπής και του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη με αριθμό αναφοράς CFSP/2019/15, «ο προσωρινός Προϊστάμενος Γραφείου πρέπει να ανήκει στο προσωπικό του ΕΕΕΕ [στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη]». Αφετέρου, στη σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου, η οποία στο προοίμιό της παραπέμπει στο άρθρο 8 της συμφωνίας χρηματοδότησης CFSP/2019/15, προβλέπεται ότι, «[ε]άν ο προσωρινός Προϊστάμενος Γραφείου είναι μέλος του προσωπικού που έχει προσληφθεί από τον ΕΕΕΕ [στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη], οι αποδοχές του, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του διατηρούνται σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης εργασίας του».

45 Τέλος, η σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου τελεί υπό αίρεση, δεδομένου ότι μπορεί να εφαρμοστεί μόνον εφόσον συντρέχουν ορισμένες περιστάσεις στο πρόσωπο του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, όπως ο θάνατος, η ανικανότητα ή η παραίτησή του, ή σε περίπτωση υπάρξεως κενής θέσης μεταξύ των διαδοχικών θητειών δύο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (βλ. σκέψη 9 ανωτέρω). Ωστόσο, κατά την ημερομηνία της αποφάσεως περί καταγγελίας, με την οποία ο προσφεύγων έπαυσε να ασκεί τα καθήκοντά του για τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, δεν συνέτρεχε καμία από τις προαναφερθείσες περιπτώσεις και, επομένως, δεν απαιτείτο η εφαρμογή της σύμβασης προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου.

46 Κατόπιν των προεκτεθέντων, δεδομένου ότι οι ΣΟΧ του προσφεύγοντος δεν περιείχαν ρήτρα διαιτησίας, το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος δυνάμει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ.

Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ

47 Όπως διαπιστώθηκε στις σκέψεις 37 και 38 ανωτέρω, οι αξιώσεις που προβάλλει ο προσφεύγων στο πλαίσιο του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος απορρέουν από τις συμβάσεις εργασίας του, οι οποίες δεν περιέχουν ρήτρα διαιτησίας παρέχουσα στο Γενικό Δικαστήριο τη δυνατότητα να επιληφθεί ως αρμόδιο για την επίλυση διαφοράς εκ συμβάσεως δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ (βλ. σκέψη 41 ανωτέρω). Ως εκ τούτου, κατ' εφαρμογήν των αρχών που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 40 ανωτέρω, τα αιτήματα αυτά υπάγονται, κατ' αρχήν, στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων, σύμφωνα με το άρθρο 274 ΣΛΕΕ.

48 Εντούτοις, όταν, στο πλαίσιο διαφοράς συμβατικής φύσεως, ο δικαστής της Ένωσης κρίνει εαυτόν αναρμόδιο να αποφανθεί βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ, αποσκοπεί στη διασφάλιση συνεκτικής ερμηνείας των εν λόγω διατάξεων με τα άρθρα 272 και 274 ΣΛΕΕ και, ως εκ τούτου, στη διατήρηση της συνοχής του δικαιοδοτικού συστήματος της Ένωσης, το οποίο αποτελείται από ένα πλήρες σύνολο ενδίκων βοηθημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στη διασφάλιση,

αντιστοίχως, του ελέγχου της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης και της αποκατάστασης της ζημίας που προκλήθηκε από την Ένωση (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, CSUE κατά KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, σκέψεις 80 έως 82).

49 Επομένως, στο πλαίσιο διαφοράς συμβατικής φύσεως, ο δικαστής της Ένωσης δεν μπορεί να κρίνει εαυτόν αναρμόδιο να αποφανθεί βάσει της Συνθήκης ΛΕΕ, όταν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να διαφεύγουν παντελώς του δικαστικού ελέγχου από τον δικαστή της Ένωσης ή από τα δικαστήρια των κρατών μελών, πράξεις θεσμικών και λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης ή αίτημα για την αποκατάσταση ζημίας προκληθείσας από την Ένωση (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, CSUE κατά KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, σκέψεις 84 και 85).

50 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρά τη συμβατική φύση του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος, προκειμένου να διασφαλιστεί ο αποτελεσματικός δικαστικός έλεγχος, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να κρίνει εαυτό αναρμόδιο να αποφανθεί βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ μόνον αφού βεβαιωθεί ότι ο προσφεύγων δύναται να προβάλει τέτοιες αξιώσεις ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, κατά την έννοια του άρθρου 274 ΣΛΕΕ, ήτοι δικαστηρίου κράτους μέλους.

51 Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δεν μπορεί να γίνει δεκτό, όπως υποστήριξαν οι καθών κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι τα εν λόγω αιτήματα θα μπορούσαν να υπαχθούν στη δικαιοδοσία των βοσνιακών δικαστηρίων, διότι δεν πρόκειται για δικαστήρια κράτους μέλους. Ομοίως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να προσφύγει στο διαιτητικό δικαστήριο το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 17 της επίμαχης συμβάσεως, προκειμένου τούτο να αποφανθεί επί των εν λόγω αιτημάτων, δεδομένου ότι ένα διαιτητικό δικαστήριο, ακόμη και αν πληροί τα κριτήρια ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί αρμόδιο κατ' αποκλεισμό της αρμοδιότητας του δικαστή της Ένωσης ή των δικαστηρίων των κρατών μελών.

52 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να εξακριβωθεί εάν από το περιεχόμενο της επίμαχης συμβάσεως ή, σε αντίθετη περίπτωση, από τους εφαρμοστέους κανόνες του δικαίου της Ένωσης μπορεί να προσδιορισθεί ένα δικαστήριο κράτους μέλους που να έχει δικαιοδοσία να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος.

– *Επί των συμβατικών όρων*

53 Πρώτον, διαπιστώνεται ότι καμία από τις συμβάσεις εργασίας του προσφεύγοντος δεν περιείχε ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ δικαστηρίου κράτους μέλους. Πράγματι, οι εν λόγω συμβάσεις, πλην της πρώτης εξ αυτών, περιείχαν μόνον ρήτρα «επίλυσης διαφορών» η οποία προέβλεπε, σε περίπτωση αποτυχίας της απόπειρας φιλικού διακανονισμού της διαφοράς μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, τη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον διαιτητικού δικαστηρίου, του οποίου η απόφαση δεν υπέκειτο σε ένδικα μέσα.

54 Δεύτερον, από τα άρθρα 1 και 18 της επίμαχης συμβάσεως προκύπτει ότι ο προσφεύγων ανέλαβε την υποχρέωση συμμόρφωσης με τις τυποποιημένες επιχειρησιακές διαδικασίες του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ένα γενικό έγγραφο το οποίο ισχύει για όλα τα μέλη του προσωπικού του ΕΕΕΕ. Όσον αφορά τα παρεχόμενα στα εν λόγω μέλη ένδικα βοηθήματα, το κεφάλαιο 11 των ως άνω τυποποιημένων επιχειρησιακών διαδικασιών, με τίτλο «Προσφυγές και διαφορές», περιλαμβάνει το άρθρο 11.1, το οποίο επιγράφεται «Προσφυγές» και προβλέπει τη δυνατότητα υπαλλήλου του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να προσφύγει ενώπιον του προϊσταμένου του κατά

βλαπτικής γι' αυτόν πράξεως, και το άρθρο 11.2, το οποίο επιγράφεται «Επίλυση διαφορών» και προβλέπει μόνον τη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον διαιτητικού δικαστηρίου του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα.

55 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι από τις συμβάσεις εργασίας του προσφεύγοντος δεν μπορεί να προσδιορισθεί ένα δικαστήριο κράτους μέλους που να έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος.

– *Επί των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης*

56 Όσον αφορά τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που αφορούν τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών, ο νομοθέτης της Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό Βρυξέλλες Ια ο οποίος, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις του 4 και 15, αποσκοπεί στην ενοποίηση των κανόνων σύγκρουσης δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις με τη θέσπιση κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας που παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας. Συνεπώς, ο κανονισμός αυτός υπηρετεί τον σκοπό της ασφάλειας δικαίου, υπό την έννοια της ενίσχυσης της δικαστικής προστασίας των προσώπων που είναι εγκατεστημένα εντός της Ένωσης, παρέχοντας στον μεν ενάγοντα τη δυνατότητα να προσδιορίζει ευχερώς το δικαστήριο στο οποίο μπορεί να ασκήσει αγωγή, στον δε εναγόμενο τη δυνατότητα να προβλέπει ευλόγως το δικαστήριο ενώπιον του οποίου μπορεί να εναχθεί (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, σκέψη 34).

57 Αντιθέτως προς όσα υποστήριξαν οι καθών κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια εφαρμόζεται εν προκειμένω. Συναφώς, ο εν λόγω κανονισμός, όπως ορίζει το άρθρο 1, παράγραφος 1, «εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου» και «[δ]εν καλύπτει, ιδίως, φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις ή την ευθύνη κράτους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας (acta jure imperii)». Εν προκειμένω, από τη σκέψη 36 ανωτέρω προκύπτει ότι η απόφαση περί καταγγελίας δεν συνιστά πράξη κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, αλλά στηρίζεται στην επίμαχη σύμβαση. Κατά συνέπεια, το πρώτο αίτημα εμπίπτει στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις, κατά την έννοια του άρθρου 1 του κανονισμού. Ομοίως, από τις εκτιμήσεις που εκτίθενται στη σκέψη 38 ανωτέρω προκύπτει ότι το δεύτερο αίτημα εμπίπτει επίσης στις υποθέσεις αυτές.

58 Επομένως, δεδομένου ότι, εν προκειμένω, το πρώτο και το δεύτερο αίτημα αφορούν διαφορά συμβατικής φύσεως η οποία πρέπει να υπαχθεί στη γενική αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων, σύμφωνα με το άρθρο 274 ΣΛΕΕ (βλ. σκέψη 40 ανωτέρω), είναι αναγκαίο να εξεταστεί αν από τις διατάξεις του Κανονισμού Βρυξέλλες Ια είναι δυνατό να προσδιορισθεί ένα δικαστήριο κράτους μέλους που να έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί των αιτημάτων αυτών.

59 Όσον αφορά τις διαφορές από ατομικές συμβάσεις εργασίας, οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας προβλέπονται στο άρθρο 21 του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Εργοδότης που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί:

α) ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους όπου έχει την κατοικία του· ή

β) σε άλλο κράτος μέλος:

i) ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου στον οποίο ή από τον οποίο ο εργαζόμενος συνήθως εκτελεί την εργασία του ή των δικαστηρίων του τελευταίου τόπου στον οποίο ή από τον οποίο συνήθως εκτελούσε την εργασία του· ή
ii) εάν ο εργαζόμενος δεν εκτελεί ή δεν εκτελούσε συνήθως την εργασία του στην ίδια πάντοτε χώρα, ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου στον οποίο είναι ή ήταν εγκατεστημένη η επιχείρηση που τον προσέλαβε.

2. Ο εργοδότης ο οποίος δεν έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος ενάγεται ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β).»

60 Πρώτον, η εφαρμογή του άρθρου 21 του κανονισμού Βρυξέλλες Ια καθιερώνει τη δωσιδικία του εθνικού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εργοδότη, επομένως πρέπει να προσδιοριστεί ο εργοδότης του προσφεύγοντος.

61 Συναφώς, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο εργαζόμενος έχει, έναντι του εργοδότη του, σχέση εξάρτησης, η ύπαρξη της οποίας πρέπει να εκτιμάται κατά περίπτωση, σε συνάρτηση με όλα τα στοιχεία και με όλες τις περιστάσεις που χαρακτηρίζουν τις σχέσεις μεταξύ των μερών (πρβλ. απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2022, ROI Land Investments, C-604/20, EU:C:2022:807, σκέψεις 30 έως 32). Επομένως, για τον καθορισμό του εργοδότη ενός εργαζομένου, είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί η οντότητα η οποία ασκεί στην πράξη τη διευθυντική εξουσία επί του εν λόγω εργαζομένου, ήτοι η οντότητα που, μεταξύ άλλων, βαρύνεται με το αντίστοιχο μισθολογικό κόστος και διαθέτει στην πράξη την εξουσία να απολύσει τον εργαζόμενο (πρβλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020, AFMB κ.λπ., C-610/18, EU:C:2020:565, σκέψεις 56 και 61).

62 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται κατ' αρχάς ότι ο προσφεύγων συνήψε το σύνολο των συμβάσεων εργασίας του με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ο οποίος χαρακτηριζόταν σ' αυτές ως «εργοδότης».

63 Περαιτέρω, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, της απόφασης 2019/1340, ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι «υπεύθυνος για τη σύσταση της ομάδας του/της», «[ε]ντός των ορίων της εντολής [του] […] και των αντίστοιχων διαθέσιμων οικονομικών μέσων», και «ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο και την Επιτροπή για τη σύνθεση της ομάδας». Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της ίδιας απόφασης προβλέπει ότι «τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και η ΕΥΕΔ δύνανται να προτείνουν την απόσπαση προσωπικού στην υπηρεσία του ΕΕΕΕ [στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη· ο]ι αποδοχές του εν λόγω αποσπασμένου προσωπικού καλύπτονται από το αποστέλλον κράτος μέλος, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης ή την ΕΥΕΔ, αντιστοίχως» και ότι «το συμβασιούχο διεθνές προσωπικό πρέπει να έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους».

64 Αφενός, από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη δύναται να προσλαμβάνει διεθνές προσωπικό επί συμβάσει, το οποίο μπορεί να επιλέξει ανεξαρτήτως από το Συμβούλιο, την Επιτροπή ή την ΕΥΕΔ, και ότι μόνον αφού προβεί στην εν λόγω επιλογή οφείλει να ενημερώσει το Συμβούλιο και την Επιτροπή, όπως επιβεβαιώθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Αφετέρου, από τις ίδιες αυτές διατάξεις προκύπτει ότι οι αποδοχές των μελών του διεθνούς προσωπικού που προσλαμβάνεται επί συμβάσει από τον εν λόγω ΕΕΕΕ αφαιρούνται από τον προϋπολογισμό που τίθεται στη διάθεσή του, με αποτέλεσμα να βαρύνεται ο ίδιος με το πραγματικό κόστος των εν λόγω αποδοχών.

65 Τέλος, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 54 ανωτέρω, ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη έχει θεσπίσει τυποποιημένες επιχειρησιακές διαδικασίες που εφαρμόζονται σε όλους τους υπαλλήλους που εργάζονται γι' αυτόν, στις οποίες παραπέμπει η επίμαχη σύμβαση. Εξ αυτών συνάγεται ότι:

– ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη έχει την εξουσία να απολύει συμβασιούχο υπάλληλο που είναι μέλος του προσωπικού του (βλ. άρθρο 12.2)·

– η απόφαση για την ανανέωση σύμβασης διεθνούς υπαλλήλου επί συμβάσει μπορεί να ληφθεί μόνο με πρωτοβουλία και κατά την απόλυτη διακριτική ευχέρεια του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (βλ. άρθρο 5.6)·

– ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη συνιστά την πειθαρχική αρχή για τα μέλη του προσωπικού του (βλ. άρθρο 10.2.5)·

– ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι υπεύθυνος για την ετήσια αξιολόγηση των μελών του προσωπικού του με προϋπηρεσία άνω των έξι μηνών (βλ. άρθρο 5.4)·

– ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη καθορίζει τα ωράρια και τον χρόνο εργασίας των μελών του προσωπικού του και πρέπει να εγκρίνει κάθε τροποποίηση του κανονικού ωραρίου εργασίας καθώς και κάθε αίτημα για πρόσθετη εργασία, η οποία αντισταθμίζεται με ημέρες άδειας ή, κατ' εξαίρεση και κατόπιν εγκρίσεως του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, με την καταβολή αποζημίωσης (βλ. άρθρο 7.1)·

– ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη οφείλει να εγκρίνει κάθε αίτηση μέλους του προσωπικού του για ετήσια ή ειδική άδεια, ενώ δύναται, κατ' εξαίρεση, να χορηγήσει σε συμβασιούχο υπάλληλο αντισταθμιστική αποζημίωση για άδεια την οποία δεν έλαβε πριν από τη λήξη της σύμβασής του (βλ. άρθρα 7.2 και 7.3).

66 Υπό τις συνθήκες αυτές, για την εκτέλεση των συμβάσεων εργασίας του, ο προσφεύγων τελούσε υπό τη διευθυντική εξουσία του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ο οποίος ήταν, επομένως, ο εργοδότης του κατά την έννοια του άρθρου 21 του κανονισμού Βρυξέλλες Ια.

67 Δεδομένου, όμως, ότι ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι εγκατεστημένος στο Σεράγεβο (Βοσνία-Ερζεγοβίνη), το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του δεν βρίσκεται σε κράτος μέλος. Συνεπώς, το άρθρο 21, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια δεν καθιστά δυνατό τον προσδιορισμό δικαστηρίου κράτους μέλους που να έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος.

68 Δεύτερον, οι συμβάσεις εργασίας του προσφεύγοντος έπρεπε επίσης να εκτελεστούν στο Σεράγεβο. Τούτο προκύπτει ειδικότερα, όσον αφορά την επίμαχη σύμβαση, από το άρθρο 3 και τη συνημμένη σε αυτή περιγραφή της θέσης εργασίας του προσφεύγοντος. Κατά συνέπεια, από το άρθρο 21, παράγραφος 1, στοιχείο β′, σημείο i, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια δεν μπορεί να προσδιορισθεί, βάσει του τόπου στον οποίο ο προσφεύγων εκτελούσε την εργασία του, ένα δικαστήριο κράτους μέλους που να έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος.

69 Τρίτον, από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων συνήθιζε να εκτελεί την εργασία του σε περισσότερες χώρες, με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζονται στην περίπτωσή του οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπονται στο άρθρο 21, παράγραφος 1, στοιχείο β′, σημείο ii, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια.

70 Τέταρτον, ο προσφεύγων επικαλείται το άρθρο 20, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, σύμφωνα με το οποίο εργοδότης που δεν έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος θεωρείται ότι έχει την κατοικία του στο κράτος μέλος στο οποίο διαθέτει υποκατάστημα, πρακτορείο ή άλλη εγκατάσταση. Συναφώς, η εφαρμογή της διατάξεως αυτής προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, ότι η διαφορά αφορά είτε πράξεις σχετικές με την εκμετάλλευση αυτών των οντοτήτων είτε υποχρεώσεις που ανέλαβαν οι εν λόγω οντότητες για λογαριασμό της μητρικής εταιρίας, εφόσον οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις πρέπει να εκπληρωθούν στο έδαφος του κράτους όπου είναι εγκατεστημένες οι οικείες οντότητες (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουλίου 2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

71 Εν προκειμένω, από κανένα στοιχείο δεν μπορεί να συναχθεί ότι ο πραγματικός εργοδότης του προσφεύγοντος, ήτοι ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, διαθέτει υποκατάστημα, πρακτορείο ή οποιαδήποτε άλλη εγκατάσταση στο έδαφος κράτους μέλους, ούτε, κατά μείζονα λόγο, ότι το πρώτο και το δεύτερο αίτημα αφορούν πράξεις που συνδέονται με τέτοιες οντότητες.

72 Ομοίως, είναι αληθές ότι, όπως επισημαίνει ο προσφεύγων, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ εδρεύουν και οι τρεις στις Βρυξέλλες (Βέλγιο) και ότι το άρθρο 8, σημείο 1, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια επιτρέπει, σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι του ενός εναγόμενοι, να εναχθούν όλοι τους ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός εξ αυτών. Εντούτοις, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η διάταξη αυτή δεν δύναται να εφαρμοστεί σε εναγόμενο ο οποίος δεν κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους, όταν αυτός ενάγεται στο πλαίσιο αγωγής ασκηθείσας κατά πλειόνων εναγομένων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται επίσης πρόσωπα που κατοικούν εντός της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 11ης Απριλίου 2013, Sapir κ.λπ., C-645/11, EU:C:2013:228, σκέψη 56). Συνεπώς, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού δεν επιτρέπει στον προσφεύγοντα να ασκήσει αγωγή κατά του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ενώπιον των δικαστηρίων των Βρυξελλών όσον αφορά το πρώτο και το δεύτερο αίτημα.

73 Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, το άρθρο 8, σημείο 1, του κανονισμού αυτού εφαρμόζεται, στην περίπτωση σύμβασης εργασίας, μόνον «όταν η διαδικασία κινείται κατά εργοδότη». Όμως, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 66 ανωτέρω, εργοδότης του προσφεύγοντος ήταν ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Επομένως, στο μέτρο που στο δικόγραφο της προσφυγής ως εναγόμενοι αναγράφονται το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ που έχουν και οι τρεις την έδρα τους στις Βρυξέλλες, το πρώτο και το δεύτερο αίτημα δεν συνιστούν «διαδικασία [που] κινείται κατά εργοδότη», στο πλαίσιο της οποίας θα μπορούσε να εφαρμοστεί ο κανόνας της τελευταίας αυτής διατάξεως.

74 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, όσον αφορά το πρώτο και το δεύτερο αίτημα που συνδέονται με την επίμαχη σύμβαση, θα έπρεπε κατ' αρχήν να εφαρμοστεί η γενική διάταξη του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, κατά την οποία «[α]ν ο εναγόμενος δεν έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος, η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων κάθε κράτους μέλους ρυθμίζεται από το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους».

75 Η εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια θα οδηγούσε σε ενδεχόμενη διεθνή δικαιοδοσία ενός εθνικού δικαστηρίου κατά τυχαίο τρόπο, στο μέτρο που το δίκαιο κάθε κράτους μέλους είναι αυτό που καθορίζει αν τα δικαστήριά του μπορούν να επιληφθούν μιας τέτοιας διαφοράς, με πιθανό αποτέλεσμα να μην έχει, τελικά, κανένα δικαστήριο κράτους μέλους διεθνή δικαιοδοσία. Ένα τέτοιο αποτέλεσμα είναι μάλιστα ιδιαίτερα πιθανό εν προκειμένω, δεδομένου ότι, όπως και ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ο προσφεύγων

έχει την κατοικία του σε τρίτη χώρα, το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ δεν προκύπτει προδήλως ότι η υπό κρίση διαφορά παρουσιάζει κάποιο συνδετικό στοιχείο με οιοδήποτε κράτος μέλος, ικανό να δικαιολογήσει τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του.

76 Όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 48 και 49 ανωτέρω, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορεί, στο πλαίσιο διαφοράς συμβατικής φύσεως στην οποία η Ένωση είναι διάδικος, να κρίνει εαυτό αναρμόδιο να αποφανθεί βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ, όταν τούτο έχει ως αποτέλεσμα να διαφεύγουν κάθε δικαστικού ελέγχου, εκ μέρους του δικαστή της Ένωσης ή των δικαστηρίων των κρατών μελών, αποφάσεις θεσμικών και λοιπών οργάνων ή οργανισμών τις Ένωσης ή αίτημα για την αποκατάσταση ζημίας προκληθείσας από την Ένωση.

77 Υπό τις περιστάσεις αυτές, εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να εξετάσει αν τα επιμέρους αιτήματα που υποβάλλονται στο πλαίσιο του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος υπάγονται στην αρμοδιότητα που του απονέμεται από τις διατάξεις αυτές και, κατά περίπτωση, να κρίνει εαυτό αρμόδιο να αποφανθεί επί των αιτημάτων αυτών.

78 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο, βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, να αποφανθεί επί του επιμέρους αιτήματος που υποβάλλει ο προσφεύγων, στο πλαίσιο του πρώτου αιτήματος, σχετικά με τη νομιμότητα της αποφάσεως περί καταγγελίας, η οποία συνιστά απόφαση εκδοθείσα από οντότητα της Ένωσης συσταθείσας δυνάμει των Συνθηκών, ήτοι από τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, απόφαση η οποία πρέπει, ως εκ τούτου, να καταλογιστεί σε θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμό της Ένωσης. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο προσφεύγων ζητεί, στο πλαίσιο του αιτήματος αυτού, την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως. Ομοίως, στο μέτρο που, στο πλαίσιο του ίδιου αιτήματος, ο προσφεύγων ζητεί χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη από την απόφαση περί καταγγελίας, το αίτημα αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι αποσκοπεί στην αναγνώριση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, για την οποία το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί βάσει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ.

79 Εξάλλου, όσον αφορά το επιμέρους αίτημα του προσφεύγοντος που υποβλήθηκε στο πλαίσιο του πρώτου αιτήματος, με το οποίο ζητείται από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει την επαναπρόσληψη του προσφεύγοντος στο προσωπικό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το αίτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί λόγω αναρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επ' αυτού.

80 Πράγματι, κατά τη νομολογία, ο δικαστής της Ένωσης δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να απευθύνει εντολές σε θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμό της Ένωσης χωρίς να σφετεριστεί τις εξουσίες διοικητικής αρχής (βλ. αποφάσεις της 2ας Οκτωβρίου 2014, Strack κατά Επιτροπής, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, σκέψη 145 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, P. Krücken Organic κατά Επιτροπής, T-565/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2020:395, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Η αρχή αυτή εφαρμόζεται, κατ' αρχήν, στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως με την οποία ο ενάγων ζητεί να υποχρεωθεί το εναγόμενο θεσμικό όργανο να λάβει συγκεκριμένα μέτρα προς αποκατάσταση της προβαλλόμενης ζημίας (πρβλ. διατάξεις της 14ης Ιανουαρίου 2004, Μακεδονικό Μετρό και Μηχανική κατά Επιτροπής, T-202/02, EU:T:2004:5, σκέψη 53, και της 17ης Δεκεμβρίου 2008, Portela κατά Επιτροπής, T-137/07, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2008:589, σκέψη 46).

81 Βεβαίως, τα άρθρα 268 και 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, σχετικά με την εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης, επιτρέπουν την επιδίκαση αποζημιώσεως σε είδος, η οποία μπορεί ενδεχομένως, εφόσον κρίνεται σύμφωνη προς τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών όσον αφορά την εξωσυμβατική ευθύνη, να λάβει τη μορφή διαταγής προς πράξη ή

παράλειψη, σε συμμόρφωση προς την οποία το εναγόμενο θεσμικό όργανο μπορεί να υιοθετήσει συγκεκριμένη συμπεριφορά (διάταξη της 3ης Σεπτεμβρίου 2013, Idromacchine κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-34/12 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:552, σκέψη 29· πρβλ., επίσης, απόφαση της 10ης Μαΐου 2006, Galileo International Technology κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-279/03, EU:T:2006:121, σκέψη 63).

82 Εντούτοις, τούτο είναι δυνατό μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, στις οποίες ο ενάγων προβάλλει ζημία η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί πλήρως μέσω αποζημιώσεως και της οποίας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά απαιτούν την έκδοση διαταγής προς πράξη ή παράλειψη, ιδίως εάν η διαταγή αυτή αποσκοπεί στην παύση του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος, τα αποτελέσματα του οποίου εξακολουθούν να υφίστανται. Τέτοια περίπτωση δεν συντρέχει εν προκειμένω, δεδομένου ότι ο προσφεύγων ήταν σε θέση να προσδιορίσει ποσοτικά την έκταση της υλικής ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της αποφάσεως περί καταγγελίας, την οποία αποτιμά σε 393 850,08 ευρώ, ποσό το οποίο αντιστοιχεί στους μισθούς που δεν μπόρεσε να λάβει επί τρία έτη συνεπεία της παύσεως των καθηκόντων του.

83 Επιπροσθέτως, καθόσον, στο πλαίσιο του πρώτου αιτήματος, ο προσφεύγων ζητεί, επικουρικώς προς το αίτημα επαναπρόσληψής του, να υποχρεωθούν οι καθών να του καταβάλουν 393 850,08 ευρώ προς αποκατάσταση της υλικής ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της αποφάσεως περί καταγγελίας, το αίτημα αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι αποσκοπεί στην αναγνώριση της εξω-συμβατικής ευθύνης της Ένωσης, για την οποία το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί βάσει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ.

84 Τέλος, όσον αφορά το δεύτερο αίτημα, αφενός, το επιμέρους αίτημα με το οποίο ζητείται από το Γενικό Δικαστήριο ο επαναχαρακτηρισμός της συμβάσεως εργασίας του προσφεύγοντος ως ΣΑΧ πρέπει να θεωρηθεί ως αίτημα εκδόσεως διαταγής που να απευθύνεται στον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, υπό την ιδιότητά του ως εργοδότη του προσφεύγοντος (βλ. σκέψη 66 ανωτέρω). Σύμφωνα με τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 80 ανωτέρω, το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί αιτημάτων τέτοιου είδους. Εξάλλου, ένα τέτοιο αίτημα, ακόμη και αν υποτεθεί ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι αποσκοπεί στην αποκατάσταση ζημίας που φέρεται να προκλήθηκε από τη μη σύναψη ΣΑΧ, δεν θα ενέπιπτε στις ειδικές περιπτώσεις για τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο θα μπορούσε να εκδώσει διαταγή, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 81 ανωτέρω. Πράγματι, η ενδεχόμενη ζημία που προκαλείται από τη μη σύναψη συμβάσεως με καθορισμένη αμοιβή θα μπορούσε, ενδεχομένως, να αποκατασταθεί με την εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου καταδίκη της Ένωσης σε καταβολή χρηματικού ποσού στον ενάγοντα.

85 Αφετέρου, το επιμέρους αίτημα που επίσης υποβλήθηκε στο πλαίσιο του δεύτερου αιτήματος, με το οποίο ζητείται από το Γενικό Δικαστήριο να διαπιστώσει την εκ μέρους των καθών παράβαση των συμβατικών υποχρεώσεών τους, δεν υποβάλλεται προς στήριξη ακυρωτικών αιτημάτων κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ. Το εν λόγω αίτημα δεν υποβάλλεται ούτε προς στήριξη αιτήματος αποκαταστάσεως ζημίας, το οποίο θα μπορούσε να εξεταστεί από το Γενικό Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι με το αίτημα αυτό επιδιώκονται μόνον διακηρύξεις νομικού χαρακτήρα από το Γενικό Δικαστήριο. Εντούτοις, οι αρμοδιότητες που απονέμονται στο Γενικό Δικαστήριο βάσει των Συνθηκών, και ιδίως βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ, δεν του παρέχουν τη δυνατότητα να αποφαίνεται επί γενικού ζητήματος ή επί ζητήματος αρχής (πρβλ. διάταξη της 9ης Δεκεμβρίου 2003, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-224/03, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2003:658, σκέψεις 20 και 21, απόφαση της

21ης Μαρτίου 2012, Fulmen και Mahmoudian κατά Συμβουλίου, T-439/10 και T-440/10, EU:T:2012:142, σκέψη 41, και διάταξη της 25ης Οκτωβρίου 2011, DMA Die Marketing Agentur και Hofmann κατά Αυστρίας, T-472/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:631, σκέψη 10).

86 Επομένως, το δεύτερο αίτημα πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του λόγω αναρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου.

Συμπέρασμα

87 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, πρώτον, πρέπει να απορριφθούν οι ενστάσεις περί αναρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του πρώτου αιτήματος όσον αφορά το επιμέρους αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως περί καταγγελίας, για το οποίο το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, καθώς και όσον αφορά τα επιμέρους αιτήματα του προσφεύγοντος για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης και αποκατάσταση της υλικής ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της αποφάσεως αυτής, για τα οποία το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί δυνάμει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ.

88 Δεύτερον, το επιμέρους αίτημα που υπέβαλε ο προσφεύγων στο πλαίσιο του πρώτου αιτήματος, με το οποίο ζητείται να διαταχθεί η επαναπρόσληψή του στο προσωπικό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, πρέπει να απορριφθεί λόγω αναρμοδιότητας.

89 Τρίτον, το δεύτερο αίτημα πρέπει να απορριφθεί λόγω αναρμοδιότητας.

Επί των ενστάσεων απαραδέκτου λόγω μη συνδρομής των απαιτούμενων τυπικών στοιχείων της προσφυγής

90 Το Συμβούλιο, η ΕΥΕΔ και ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη υποστηρίζουν ότι το δικόγραφο της προσφυγής δεν περιέχει τα απαιτούμενα από το άρθρο 76 του Κανονισμού Διαδικασίας τυπικά στοιχεία. Από κοινού ή χωριστά, επικαλούνται έλλειψη σαφήνειας, πρώτον, ως προς το σύνολο των αιτημάτων, δεύτερον, ως προς τη νομική βάση των αιτημάτων, τρίτον, ειδικότερα ως προς το τέταρτο αίτημα και, τέταρτον, ως προς τους λόγους που προβάλλονται προς στήριξη των αιτημάτων.

91 Σύμφωνα με το άρθρο 21, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο εφαρμόζεται στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 53, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού, και σύμφωνα με το άρθρο 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς, τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που προβάλλονται, καθώς και συνοπτική έκθεση των εν λόγω ισχυρισμών. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να είναι αρκούντως σαφή και ακριβή ώστε να παρέχουν τη δυνατότητα στον μεν καθού ή εναγόμενο να προετοιμάσει την άμυνά του, στο δε Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί της προσφυγής, ενδεχομένως χωρίς να χρειάζεται άλλα στοιχεία. Για την εξασφάλιση της ασφάλειας δικαίου και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης πρέπει, προκειμένου μια προσφυγή ή αγωγή να είναι παραδεκτή, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων ερείδεται να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το κείμενο του σχετικού δικογράφου (βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, BSCA κατά Επιτροπής, T-818/14, EU:T:2018:33, σκέψη 95 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

92 Επίσης, εναπόκειται στον προσφεύγοντα να επιλέξει το νομικό έρεισμα της προσφυγής του και όχι στον δικαστή της Ένωσης να επιλέξει εκείνος την καταλληλότερη νομική βάση (βλ. απόφαση της 15ης Μαρτίου 2005, Ισπανία κατά Eurojust, C-160/03, EU:C:2005:168, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

93 Τέλος, το δικόγραφο με το οποίο ζητείται αποκατάσταση ζημίας προκληθείσας από θεσμικό όργανο της Ένωσης πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθιστούν δυνατή την εξατομίκευση της συμπεριφοράς που ο ενάγων προσάπτει στο όργανο αυτό και τους λόγους για τους οποίους ο ενάγων θεωρεί ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη, καθώς και να προσδιορίζει τη φύση και την έκταση της ζημίας αυτής (βλ. απόφαση της 2ας Μαρτίου 2010, Arcelor κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, T-16/04, EU:T:2010:54, σκέψη 132 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

94 Οι υπό κρίση ενστάσεις απαραδέκτου πρέπει να εξεταστούν υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων.

95 Εξάλλου, λαμβανομένης υπόψη της απορρίψεως, λόγω αναρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου, του αιτήματος του προσφεύγοντος περί επαναπρόσληψής του στο προσωπικό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, καθώς και των αιτημάτων που αυτός υπέβαλε στο πλαίσιο του δευτέρου αιτήματος (βλ. σκέψεις 88 και 89 ανωτέρω), η εξέταση των υπό κρίση ενστάσεων απαραδέκτου πρέπει να περιοριστεί στα λοιπά αιτήματα του προσφεύγοντος.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας των αιτημάτων του προσφεύγοντος στο σύνολό τους

96 Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι το αιτητικό του δικογράφου της προσφυγής περιλαμβάνει τρία αιτήματα, ενώ στο τμήμα του δικογράφου της προσφυγής που αφορά τη νομική επιχειρηματολογία γίνεται αναφορά μόνο σε δύο αιτήματα.

97 Εντούτοις, από τα αιτήματα του προσφεύγοντος, όπως διατυπώνονται τόσο στην αρχή όσο και στο τέλος του δικογράφου της προσφυγής και συνοψίζονται στη σκέψη 24 ανωτέρω, προκύπτει ότι στα αιτήματα του προσφεύγοντος περιλαμβάνονται, αφενός, τρία κύρια αιτήματα και, αφετέρου, ένα επικουρικό αίτημα.

98 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει το Συμβούλιο, η παρουσίαση αυτή συνάδει με τη μνεία δύο αιτημάτων στο τμήμα του δικογράφου της προσφυγής που αφορά τη νομική επιχειρηματολογία. Πράγματι, από την ανάγνωση του τμήματος αυτού μπορεί να συναχθεί ότι, αφενός, η περιεχόμενη στο δικόγραφο της προσφυγής αναφορά σε «πρώτο κύριο αίτημα» παραπέμπει στα τρία κύρια αιτήματα του προσφεύγοντος τα οποία απαριθμούνται στο δικόγραφο της προσφυγής του, όπως συνοψίζονται στη σκέψη 24, πρώτη έως τρίτη περίπτωση, ανωτέρω. Αφετέρου, το «δεύτερο αίτημα» για το οποίο γίνεται λόγος στο δικόγραφο της προσφυγής έχει επικουρικό χαρακτήρα και αντιστοιχεί, επομένως, στο τέταρτο αίτημα που συνοψίζεται στη σκέψη 24, τέταρτη περίπτωση, ανωτέρω.

99 Κατά συνέπεια, η ένσταση απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας των αιτημάτων του προσφεύγοντος στο σύνολό τους πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας ως προς το νομικό έρεισμα της προσφυγής

100 Το Συμβούλιο, η ΕΥΕΔ και ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη υποστηρίζουν ότι το νομικό έρεισμα της προσφυγής δεν είναι αρκούντως σαφές.

101 Το δικόγραφο της προσφυγής παρουσιάζει βεβαίως κάποια ασάφεια όσον αφορά τις διατάξεις βάσει των οποίων ασκήθηκε. Πράγματι, στην πρώτη σελίδα της προσφυγής περιλαμβάνεται ο τίτλος «Προσφυγή ακυρώσεως και αγωγή αποζημιώσεως» και επισημαίνεται ότι ο προσφεύγων «ασκεί προσφυγή ακυρώσεως και αγωγή αποζημιώσεως δυνάμει των άρθρων 263, 268 και 272 ΣΛΕΕ».

102 Εντούτοις, πρώτον, παρά τις ασάφειες του δικογράφου της προσφυγής, από την ανάγνωση των τμημάτων που αφορούν την αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου και τη νομική επιχειρηματολογία μπορεί να συναχθεί ότι ο προσφεύγων υπέβαλε το πρώτο αίτημα βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ και της ρήτρας διαιτησίας υπέρ του Γενικού Δικαστηρίου την οποία περιείχε η σύμβαση προσωρινού Προϊστάμενου Γραφείου. Επίσης, από το δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει ότι το αίτημα αυτό υποβάλλεται, επικουρικώς, βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ, όπως επιβεβαίωσε ο προσφεύγων κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

103 Δεύτερον, με το τρίτο αίτημα, ο προσφεύγων ζητεί την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω των επιλογών στις οποίες προέβησαν το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ όσον αφορά την πολιτική προσλήψεων και διαχείρισης του διεθνούς προσωπικού που απασχολείται επί συμβάσει από τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, βάσει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ, όπως επιβεβαίωσε ο προσφεύγων στις παρατηρήσεις του επί των ενστάσεων αναρμοδιότητας και απαραδέκτου.

104 Τρίτον, το τέταρτο αίτημα, το οποίο υποβάλλεται επικουρικώς σε περίπτωση απόρριψης των κύριων αιτημάτων της προσφυγής, αφορά ρητώς την εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης. Κατά συνέπεια, το αίτημα αυτό βασίζεται στο άρθρο 268 ΣΛΕΕ.

105 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η ένσταση απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας ως προς το νομικό έρεισμα της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας του τέταρτου αιτήματος ειδικότερα

106 Το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι το τέταρτο αίτημα δεν εκθέτει με επαρκή σαφήνεια τις τρεις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για τη στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης.

107 Εξάλλου, η Επιτροπή υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι το τέταρτο αίτημα δεν είναι σαφές, στο μέτρο που ο προσφεύγων δεν προσδιορίζει το αντίστοιχο μερίδιο ευθύνης καθενός εκ των καθών ούτε το πταίσμα που μπορεί να προσαφθεί σε αυτούς. Όμως, στο δίκαιο της Ένωσης δεν αναγνωρίζεται συλλογική και γενική ευθύνη.

108 Παρά τις εν λόγω επικρίσεις, από το περιεχόμενο του δικογράφου της προσφυγής μπορεί να συναχθεί επαρκώς ότι ο προσφεύγων υποβάλλει το τέταρτο αίτημα επικουρικώς, σε περίπτωση που τα τρία πρώτα αιτήματά του απορριφθούν ως απαράδεκτα ή αβάσιμα. Κατά τον προσφεύγοντα, η απόρριψη αυτή θα έπρεπε κατ' ανάγκην να αποδοθεί στην παράλειψη του Συμβουλίου, της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ να θεσπίσουν ένα αρκούντως σαφές νομικό πλαίσιο που να του παρέχει τη δυνατότητα, μεταξύ άλλων, να προσφύγει σε δικαστήριο δυνάμενο να

προσδιοριστεί, σύμφωνα με συγκεκριμένους κανόνες. Ο προσφεύγων προβάλλει δε, συγκεκριμένα, παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, και της χρηστής διοικήσεως καθώς και παράβαση του καθήκοντος μέριμνας. Ως εκ τούτου, ζητεί την αποκατάσταση ζημίας αποτιμώμενης σε 400 000 ευρώ.

109 Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής περί μη προσδιορισμού του πταίσματος που προσάπτεται στους τρεις καθών τους οποίους αφορά το τέταρτο αίτημα, το γεγονός αυτό δεν αποκλείει το παραδεκτό του εν λόγω αιτήματος, δεδομένου ότι από το περιεχόμενο του δικογράφου της προσφυγής μπορεί να συναχθεί ότι ο προσφεύγων θεωρεί ότι οι εν λόγω καθών θα μπορούσαν όλοι να έχουν εμπλακεί στη θέσπιση ενός γενικού καθεστώτος εφαρμοστέου στο συμβασιούχο προσωπικό που απασχολείται στον τομέα της ΚΕΠΠΑ. Ομοίως, κακώς η Επιτροπή προσάπτει στον προσφεύγοντα ότι δεν προσδιόρισε το «αντίστοιχο μερίδιο ευθύνης» καθενός εκ των καθών. Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, από την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 1973, Werhahn Hansamühle κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (63/72 έως 69/72, EU:C:1973:121, σκέψη 8) προκύπτει ότι, στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης, δεν είναι απαράδεκτο αίτημα με το οποίο ζητείται η εις ολόκληρον καταδίκη πλειόνων θεσμικών οργάνων στα οποία καταλογίζεται το γενεσιουργό της ευθύνης γεγονός.

110 Ως εκ τούτου, η ένσταση απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας του τέταρτου αιτήματος πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας των προβαλλόμενων λόγων που αφορούν τα διάφορα αιτήματα

111 Κατά το Συμβούλιο, από το δικόγραφο της προσφυγής δεν προκύπτουν σαφώς οι λόγοι που αφορούν καθένα από τα αιτήματα.

112 Συναφώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, πρώτον, προς στήριξη του πρώτου αιτήματος, ο προσφεύγων προβάλλει έναν μόνο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης εν γένει και, ειδικότερα, στον βαθμό που ο ίδιος προστατεύεται από το αγγλικό δίκαιο. Αφενός, η παραβίαση αυτή συνδέεται με τον λόγο στον οποίο στηρίζεται η απόφαση περί καταγγελίας, ήτοι την ιθαγένεια του προσφεύγοντος. Αφετέρου, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι υπέστη άνιση μεταχείριση σε σχέση με τους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό από το Ηνωμένο Βασίλειο που υπάγονται στο Καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ένωσης (στο εξής: ΚΛΠ), δεδομένου ότι, δυνάμει παρεκκλίσεως που τους παρασχέθηκε, μπορούσαν να διατηρήσουν τη θέση τους παρά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση. Εξάλλου, από το δικόγραφο της προσφυγής δύναται, επίσης, να συναχθεί ότι ο προσφεύγων ζητεί να υποχρεωθούν οι καθών να του καταβάλουν χρηματική ικανοποίηση ύψους 10 000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υπέστη λόγω της φερόμενης ως εισάγουσας δυσμενή διάκριση αιτιολογίας της αποφάσεως περί καταγγελίας και αποζημίωση ύψους 393 850,08 ευρώ για την αποκατάσταση της υλικής ζημίας που υπέστη από την απόφαση αυτή.

113 Δεύτερον, από το περιεχόμενο του δικογράφου της προσφυγής προκύπτει ότι, με το τρίτο αίτημα, ο προσφεύγων προσάπτει στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στην ΕΥΕΔ ότι παρέλειψαν να θεσπίσουν νομικό καθεστώς ανάλογο του ΚΛΠ με σκοπό να εφαρμοστεί τούτο στο προσλαμβανόμενο στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ και, ειδικότερα, από τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη διεθνές προσωπικό επί συμβάσει ή, άλλως, ότι παρέλειψαν να υπαγάγουν το προσωπικό αυτό στο ΚΛΠ. Η παράλειψη αυτή, αφενός, συνιστά παράβαση του

άρθρου 336 ΣΛΕΕ και, αφετέρου, συνεπάγεται τη δημιουργία ενός συστήματος που εισάγει διακρίσεις εις βάρος του επί συμβάσει διεθνούς προσωπικού του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, σε σύγκριση με τους συμβασιούχους υπαλλήλους που υπάγονται στο ΚΛΠ, ιδίως δε εκείνους που εργάζονται για τον εν λόγω ΕΕΕΕ υπό την ιδιότητά του ως επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ένωσης στο κράτος αυτό. Κατά τον προσφεύγοντα, η άνιση αυτή μεταχείριση του προκάλεσε ζημία που αντιστοιχεί στο ποσό των παροχών και επιδομάτων που θα είχε λάβει αν είχε προσληφθεί ως έκτακτος υπάλληλος υπαγόμενος στο ΚΛΠ, την αποκατάσταση της οποίας ζητεί στο πλαίσιο του εν λόγω αιτήματος.

114 Τρίτον, όσον αφορά το τέταρτο αίτημα, ο προσφεύγων ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι, σε περίπτωση απόρριψης των τριών πρώτων αιτημάτων του, η απόρριψη αυτή θα οφειλόταν στην έλλειψη αρκούντως σαφούς νομικού πλαισίου που να του παρέχει τη δυνατότητα να προσφύγει ενώπιον δικαστηρίου στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαδικασίας και βάσει επαρκώς καθορισμένων κανόνων (βλ. σκέψη 108 ανωτέρω). Από το περιεχόμενο του δικογράφου της προσφυγής προκύπτει ότι ο προσφεύγων υποστηρίζει ιδίως ότι το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ, παραλείποντας να θεσπίσουν ένα τέτοιο νομικό πλαίσιο, παραβίασαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, την αρχή της ασφάλειας δικαίου, την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και την αρχή της χρηστής διοικήσεως και παρέβησαν το καθήκον μέριμνας.

115 Βεβαίως, ορισμένοι από τους λόγους που προβάλλονται στο πλαίσιο του τέταρτου αιτήματος και οι οποίοι αφορούν παραβίαση της προβαλλόμενης αρχής της προστασίας των ιδιωτών και παράβαση του ευρωπαϊκού κώδικα ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, δεν αναλύονται κατά τρόπο που να επιτρέπει να γίνει αντιληπτό σε τι ακριβώς συνίστανται οι παραβάσεις αυτές. Εντούτοις, μολονότι οι συγκεκριμένοι λόγοι δεν πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας, η διαπίστωση αυτή δεν καθιστά το τέταρτο αίτημα απαράδεκτο στο σύνολό του, δεδομένου ότι τούτο υποστηρίζεται με αρκούντως σαφή τρόπο από τους λόγους που απαριθμούνται στη σκέψη 114 ανωτέρω.

Συμπέρασμα

116 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, οι ενστάσεις απαραδέκτου λόγω μη συμμόρφωσης του προσφεύγοντος με τις τυπικές απαιτήσεις που επιβάλλονται από το άρθρο 76 του Κανονισμού Διαδικασίας απορρίπτονται.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία στηρίζεται στο απαράδεκτο του τρίτου και του τέταρτου αιτήματος λόγω μη τηρήσεως της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ

117 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το τρίτο και το τέταρτο αίτημα είναι απαράδεκτα, στο μέτρο που δεν προηγήθηκε το προ της ασκήσεως της προσφυγής στάδιο που προβλέπεται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 270 ΣΛΕΕ. Κατά την άποψη του Συμβουλίου, δεδομένου ότι, στο πλαίσιο των εν λόγω αιτημάτων, ο προσφεύγων ζητεί την αποκατάσταση ζημίας που αντιστοιχεί στα ποσά τα οποία θα είχε εισπράξει εάν οι διαδοχικές ΣΟΧ που τον αφορούν δεν είχαν συναφθεί με τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, αλλά με την αρμόδια για τη σύναψη των συμβάσεων προσλήψεως αρχή κατά την έννοια του ΚΛΠ, όφειλε, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, να υποβάλει ενώπιον της αρμόδιας, κατ' αυτόν, αρχής αίτημα επαναχαρακτηρισμού των συμβάσεων αυτών και αίτημα αποζημιώσεως.

118 Το άρθρο 270 ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 256, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, απονέμει στο Γενικό Δικαστήριο την αρμοδιότητα να αποφαίνεται επί «οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ της Ένωσης και των υπαλλήλων της, εντός των ορίων και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο [ΚΥΚ] […] και το [ΚΛΠ]». Τα μέσα παροχής έννομης προστασίας, και συγκεκριμένα οι σχετικές προθεσμίες και οι σχετικοί διαδικαστικοί κανόνες, ρυθμίζονται από τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, στα οποία παραπέμπει το άρθρο 46 του ΚΛΠ.

119 Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι τα εν λόγω μέσα έννομης προστασίας δεν παρέχονται μόνο σε όσους έχουν την ιδιότητα του μόνιμου υπαλλήλου ή ανήκουν στο λοιπό προσωπικό, εκτός των τοπικών υπαλλήλων, αλλά και σε όσους διεκδικούν μία από αυτές τις ιδιότητες (βλ. απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 1997, Coen, C-246/95, EU:C:1997:33, σκέψη 17 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

120 Στην προκειμένη περίπτωση, υπογραμμίζεται ότι, με το τρίτο αίτημα το οποίο στηρίζεται στο άρθρο 268 ΣΛΕΕ, ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να υποχρεώσει το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ να τον αποζημιώσουν για τη ζημία που υπέστη λόγω της προβαλλόμενης παράλειψής τους να θεσπίσουν καθεστώς εφαρμοστέο στο διεθνές προσωπικό που εργάζεται επί συμβάσει για τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ή, τουλάχιστον, λόγω της παράλειψής τους να επεκτείνουν την εφαρμογή του ΚΛΠ στο προσωπικό αυτό. Συνεπεία της εν λόγω παράλειψης, ο προσφεύγων προσλαμβανόταν συστηματικά ως συμβασιούχος υπάλληλος του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, βάσει ΣΟΧ διεπόμενων από το αγγλικό δίκαιο, με αποτέλεσμα να έχει υποστεί δυσμενή διάκριση σε σχέση με τους έκτακτους υπαλλήλους που υπάγονται στο ΚΛΠ και εργάζονται για τον εν λόγω ΕΕΕΕ.

121 Στο πλαίσιο αυτό, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι έπρεπε να του χορηγηθεί το καθεστώς του έκτακτου υπαλλήλου της ΕΥΕΔ, «δεδομένου ότι δεν υφίσταται άλλο εφαρμοστέο νομικό καθεστώς» και ζητεί αποζημίωση για την αποκατάσταση ζημίας η οποία αντιστοιχεί στις παροχές και στα επιδόματα που θα δικαιούτο ως έκτακτος υπάλληλος προσληφθείς βάσει του ΚΛΠ, «ελλείψει εφαρμογής άλλου πλαισίου σύγκρισης». Εξάλλου, με τις παρατηρήσεις του επί των ενστάσεων αναρμοδιότητας και απαραδέκτου, ο προσφεύγων επισήμανε ότι «δεν ζητ[ούσε] τον επαναχαρακτηρισμό της σύμβασής του σε σύμβαση εκτάκτου υπαλλήλου».

122 Όσον αφορά το τέταρτο αίτημα, ο προσφεύγων δεν διεκδικεί ούτε την ιδιότητα του εκτάκτου υπαλλήλου κατά την έννοια του ΚΛΠ, αλλά ζητεί, κατ' ουσίαν, επικουρικώς, σε περίπτωση απόρριψης των τριών πρώτων αιτημάτων, την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη ελλείψει σαφούς νομικού καθεστώτος που να του παρέχει τη δυνατότητα, μεταξύ άλλων, να προσφύγει στη δικαιοσύνη.

123 Υπό τις συνθήκες αυτές, τα αιτήματα αποζημιώσεως που υποβλήθηκαν με το τρίτο και το τέταρτο αίτημα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 268 ΣΛΕΕ και όχι του άρθρου 270 ΣΛΕΕ και, επομένως, δεν μπορεί να προσαφθεί στον προσφεύγοντα ότι δεν τήρησε την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ.

124 Ως εκ τούτου, η ένσταση απαραδέκτου που στηρίζεται στο απαράδεκτο του τρίτου και του τετάρτου αιτήματος, λόγω μη τηρήσεως της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, πρέπει να απορριφθεί.

Επί των ενστάσεων απαραδέκτου που αφορούν τον προσδιορισμό του καθού ή των καθών

125 Το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ αμφισβητούν ότι μπορούν να έχουν την ιδιότητα των καθών όσον αφορά το πρώτο και το δεύτερο αίτημα, δεδομένου ότι ουδέποτε υπήρξαν συμβαλλόμενοι στην επίμαχη σύμβαση και ο ρόλος τους έναντι του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν αφορά τη διαχείριση του συμβασιούχου προσωπικού του. Ειδικότερα, δεν μπορεί να τους καταλογιστεί η απόφαση περί καταγγελίας, στο μέτρο που αυτή ελήφθη από τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ο οποίος πρέπει να θεωρηθεί ως οργανισμός της Ένωσης που δύναται να έχει την ιδιότητα του καθού ως προς το πρώτο αίτημα.

126 Εξάλλου, όσον αφορά το τρίτο αίτημα, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να της καταλογιστεί η επιλογή σύναψης διαδοχικών ΣΟΧ για το διεθνές προσωπικό που προσλαμβάνεται επί συμβάσει από οντότητες του τομέα της ΚΕΠΠΑ. Συναφώς, υπογραμμίζει ότι το Συμβούλιο είναι αρμόδιο να εκδίδει, κατά περίπτωση, απόφαση για τον καθορισμό του καθεστώτος του προσωπικού που απασχολείται στον τομέα της ΚΕΠΠΑ.

127 Από την πλευρά του, ο προσφεύγων εξηγεί ότι περιέλαβε τέσσερις καθών στο δικόγραφο της προσφυγής, δεδομένου ότι ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν είναι ανεξάρτητος, αλλά εξαρτάται τόσο από το Συμβούλιο όσο και από την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ. Υπογραμμίζει δε ότι το Συμβούλιο διορίζει τον συγκεκριμένο ΕΕΕΕ, η δε Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της εκτέλεσης της εντολής του και η ΕΥΕΔ είναι ο εργοδότης του. Επιπλέον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το τρίτο αίτημα δεν αφορά τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, στο μέτρο που αυτός δεν είναι αρμόδιος να θεσπίσει πλαίσιο για την απασχόληση των διεθνών υπαλλήλων που εργάζονται επί συμβάσει γι' αυτόν.

128 Λαμβανομένης υπόψη της απορρίψεως, λόγω αναρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου, του αιτήματος του προσφεύγοντος περί επαναπρόσληψής του στο προσωπικό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, καθώς και των επιμέρους αιτημάτων που αυτός υπέβαλε στο πλαίσιο του δεύτερου αιτήματος της προσφυγής (βλ. σκέψεις 88 και 89 ανωτέρω), η εξέταση των υπό κρίση ενστάσεων απαραδέκτου πρέπει να περιοριστεί στα λοιπά αιτήματα του προσφεύγοντος.

Επί του πρώτου αιτήματος

129 Όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 87 ανωτέρω, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να εξετάσει το πρώτο αίτημα της προσφυγής, βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, κατά το μέρος που ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως περί καταγγελίας και, βάσει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ, κατά το μέρος που ζητείται η χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης και η αποκατάσταση της υλικής ζημίας που φέρεται να προκάλεσε η απόφαση αυτή.

130 Συναφώς, αφενός, δυνάμει του άρθρου 263, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ακυρώσεως ασκείται κατά πράξεων που εκδίδονται από ορισμένα ονομαστικώς αναφερόμενα θεσμικά όργανα, αλλά και, γενικότερα, κατά πράξεων των λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης, εφόσον πρόκειται για πράξεις οι οποίες έχουν ως σκοπό να παραγάγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα (διάταξη της 4ης Ιουνίου 2013, Elitaliana κατά Eulex Kosovo, T-213/12, EU:T:2013:292, σκέψη 19). Συνεπώς, η προσφυγή ακυρώσεως πρέπει να στρέφεται κατά του θεσμικού οργάνου, άλλου οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης που εξέδωσε την επίμαχη πράξη (βλ. διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2018, Iccrea Banca κατά Επιτροπής και ΕΣΕ, T-494/17, EU:T:2018:804, σκέψη 19 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

131 Αφετέρου, δυνάμει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ και του άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο, στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, να επιλαμβάνεται των διαφορών σχετικά με την αποκατάσταση των ζημιών που προξενούν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Ο όρος «θεσμικό όργανο», που χρησιμοποιείται στο άρθρο 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, δεν καλύπτει μόνο τα θεσμικά όργανα της Ένωσης που απαριθμούνται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, ΣΕΕ, αλλά και όλα τα υπόλοιπα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης που ιδρύονται βάσει των Συνθηκών και προορίζονται να συμβάλλουν στην υλοποίηση των σκοπών της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 10ης Απριλίου 2002, Lamberts κατά Διαμεσολαβητή, T-209/00, EU:T:2002:94, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

132 Επομένως, στο πλαίσιο αγωγής λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, η τελευταία εκπροσωπείται ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου από το θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμό στον οποίο προσάπτεται το γενεσιουργό της ευθύνης γεγονός (πρβλ. διάταξη της 6ης Ιανουαρίου 2015, Kendrion κατά Ευρωπαϊκής Ένωσης, T-479/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:2, σκέψη 15 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

133 Εν προκειμένω, το πρώτο αίτημα της προσφυγής αφορά την απόφαση περί καταγγελίας, η οποία καταλογίζεται στον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν ο εν λόγω ΕΕΕΕ μπορεί να χαρακτηριστεί ως όργανο ή οργανισμός της Ένωσης που μπορεί να εναχθεί στο πλαίσιο προσφυγής ασκούμενης βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ.

134 Συναφώς, προκειμένου να κριθεί αν ένας φορέας ή δομή που σχετίζεται με το οργανωτικό σχήμα της Ένωσης ή λειτουργεί εντός αυτού μπορεί να θεωρηθεί όργανο ή οργανισμός της Ένωσης, πρέπει να εξακριβωθεί αν, βάσει των διατάξεων που ρυθμίζουν το καθεστώς του οικείου φορέα ή δομής, έχει την απαιτούμενη ικανότητα δικαίου ώστε να μπορέσει να θεωρηθεί αυτόνομο όργανο της Ένωσης και να του αναγνωρισθεί η ιδιότητα του καθού (πρβλ. διάταξη της 4ης Ιουνίου 2012, Elti κατά Αντιπροσωπείας της Ένωσης στο Μαυροβούνιο, T-395/11, EU:T:2012:274, σκέψεις 27 έως 29). Ειδικότερα, ο εν λόγω φορέας ή δομή πρέπει να χαρακτηρίζεται ως όργανο ή οργανισμός της Ένωσης, όταν, αφενός, είναι επιφορτισμένος με καθήκον που συνδέεται άρρηκτα με τη λειτουργία της Ένωσης και, αφετέρου, διακρίνεται νομικώς από τα υφιστάμενα θεσμικά όργανα, λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης (πρβλ., κατ' αναλογίαν, διάταξη της 3ης Μαρτίου 2022, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-551/21, EU:C:2022:163, σκέψη 14).

135 Όσον αφορά τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, επισημαίνεται ότι, κατ' αρχάς, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 33 ΣΕΕ, διορίστηκε από το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (στο εξής: ύπατος εκπρόσωπος), για την άσκηση καθηκόντων σχετικών με «συγκεκριμένα θέματα πολιτικής» (βλ. σκέψη 3 ανωτέρω). Επομένως, στον εν λόγω ΕΕΕΕ έχουν ανατεθεί καθήκοντα άρρηκτα συνδεδεμένα με τη λειτουργία της Ένωσης.

136 Περαιτέρω, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της απόφασης 2019/1340, ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι «υπεύθυνος για την εκτέλεση της εντολής». Μολονότι η διάταξη αυτή προβλέπει επίσης ότι ο εν λόγω ΕΕΕΕ «ενεργεί υπό την εξουσία του [ύπατου εκπροσώπου]», η εξουσία αυτή αφορά μόνο την εκτέλεση της εντολής του, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της ίδιας απόφασης, και όχι τη διοικητική διαχείριση στο πλαίσιο της εντολής αυτής, ιδίως όσον αφορά το προσωπικό.

137 Επιπλέον, διάφορες διατάξεις της απόφασης 2019/1340 καταδεικνύουν ότι ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη διακρίνεται νομικώς από άλλα θεσμικά όργανα, λοιπά όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης. Συναφώς, αφενός, το άρθρο 5, παράγραφοι 2 και 3, της αποφάσεως αυτής παρέχει στον εν λόγω ΕΕΕΕ ικανότητα δικαίου προκειμένου να συνάπτει συμβάσεις και να αγοράζει αγαθά και τον υποχρεώνει να συνάπτει σύμβαση με την Επιτροπή για τη διαχείριση των δαπανών του. Αφετέρου, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 63 ανωτέρω, το άρθρο 6, παράγραφος 2, της ίδιας αποφάσεως επιτρέπει στον εν λόγω ΕΕΕΕ να δέχεται προσωπικό αποσπασμένο από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης ή από την ΕΥΕΔ.

138 Τέλος, όσον αφορά τη διαχείριση του συμβασιούχου προσωπικού του, ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη διαθέτει ικανότητα δικαίου που του επιτρέπει να ενεργεί αυτόνομα. Αφενός, από το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της απόφασης 2019/1340, προκύπτει ότι ο εν λόγω ΕΕΕΕ είναι «υπεύθυνος για τη σύσταση της ομάδας του/της» και ότι έχει ικανότητα δικαίου ώστε να συνάπτει συμβάσεις πρόσληψης διεθνούς προσωπικού, το οποίο επιλέγει χωρίς να χρειάζεται να λάβει την έγκριση άλλων θεσμικών και λοιπών οργάνων, ή οργανισμών της Ένωσης, ενώ το Συμβούλιο και η Επιτροπή πρέπει να ενημερωθούν εκ των υστέρων (βλ. σκέψεις 63 και 64 ανωτέρω). Αφετέρου, η εν λόγω απόφαση περιέχει αναφορές σε «μέλ[η] του προσωπικού του ΕΕΕΕ [στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη]» (άρθρο 7) και «μέλη της ομάδας του/της» (άρθρο 8), σε «προσωπικ[ό] υπό την άμεση εξουσία του» (άρθρο 10) και στον «ΕΕΕΕ [στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη] και το προσωπικό του ΕΕΕΕ» (άρθρο 13).

139 Κατά συνέπεια, για τις ανάγκες της υπό κρίση υποθέσεως η οποία αφορά ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση του προσωπικού του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ο τελευταίος πρέπει να εξομοιωθεί με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης που μπορούν να έχουν την ιδιότητα του καθού στο πλαίσιο προσφυγής στηριζόμενης στα άρθρα 263 και 268 ΣΛΕΕ, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στις σκέψεις 130 έως 132 ανωτέρω. Κατά συνέπεια, το πρώτο αίτημα της προσφυγής είναι παραδεκτό όσον αφορά τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

140 Όσον αφορά το Συμβούλιο, είναι αληθές ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο διορίζει τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, καθορίζει τους όρους καθώς και τη διάρκεια της εντολής του και μπορεί να αποφασίσει τον πρόωρο τερματισμό της. Εντούτοις, το γεγονός αυτό δεν είναι ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση την αυτονομία και την ικανότητα δικαίου του εν λόγω ΕΕΕΕ όσον αφορά τη διαχείριση του προσωπικού του, όπως διαπιστώνεται στη σκέψη 138 ανωτέρω. Εξάλλου, μολονότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, της απόφασης 2019/1340 προβλέπει ότι το Συμβούλιο παρέχει, μέσω της Επιτροπής Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ), στρατηγική καθοδήγηση και πολιτική κατεύθυνση στον ΕΕΕΕ, το πρώτο αίτημα αφορά αποκλειστικώς ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση του προσωπικού του και, ως εκ τούτου, δεν συνδέεται με πράξεις στρατηγικού ή πολιτικού χαρακτήρα. Συνεπώς, το εν λόγω αίτημα είναι απαράδεκτο όσον αφορά το Συμβούλιο.

141 Όσον αφορά την Επιτροπή, διαπιστώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 3, της απόφασης 2019/1340, η διαχείριση των δαπανών αποτελεί αντικείμενο σύμβασης μεταξύ της Επιτροπής και του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ο οποίος είναι υπόλογος στην Επιτροπή για όλες τις δαπάνες. Συνεπώς, ο ρόλος της Επιτροπής έναντι του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη έγκειται στον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού που τον αφορά. Ωστόσο, το πρώτο αίτημα της προσφυγής αφορά τη διαχείριση του προσωπικού του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη από τον ίδιο και όχι την εκ μέρους του ΕΕΕΕ εκτέλεση του προϋπολογισμού του. Συνεπώς, το αίτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο όσον αφορά την Επιτροπή (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Η κατά Συμβουλίου κ.λπ., C-455/14 P, EU:C:2016:569, σκέψη 65).

142 Όσον αφορά την ΕΥΕΔ, είναι αληθές ότι, πράγματι, ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι επίσης επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ένωσης στο εν λόγω κράτος και, υπό την τελευταία ιδιότητά του, έκτακτος υπάλληλος της ΕΥΕΔ. Εντούτοις, πρώτον, η επίμαχη σύμβαση καθώς και οι ΣΟΧ που προηγήθηκαν αυτής υπογράφηκαν αποκλειστικά από τον ΕΕΕΕ, υπό την ιδιότητά του αυτή, χωρίς να γίνεται αναφορά στην ιδιότητά του ως επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ένωσης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Δεύτερον, το άρθρο 1, παράγραφος 4, της απόφασης 2010/427/ΕΕ, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ (ΕΕ 2010, L 201, σ. 30), προβλέπει ότι η ΕΥΕΔ «αποτελείται από κεντρική διοίκηση και από τις αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς», χωρίς να περιλαμβάνει τους ΕΕΕΕ. Τρίτον, από τα στοιχεία της δικογραφίας, και ιδίως από έγγραφο εργασίας της ΕΥΕΔ της 16ης Μαρτίου 2016, προκύπτει ότι το προσωπικό ενός ΕΕΕΕ σε τρίτη χώρα δεν ταυτίζεται με το προσωπικό της αντιπροσωπείας της Ένωσης στην εν λόγω χώρα, ακόμη και όταν, όπως στην περίπτωση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, ο ΕΕΕΕ και ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ένωσης είναι το ίδιο πρόσωπο. Κατά συνέπεια, το πρώτο αίτημα της προσφυγής είναι απαράδεκτο όσον αφορά την ΕΥΕΔ.

Επί του τρίτου αιτήματος

143 Όπως σημειώθηκε στη σκέψη 132 ανωτέρω, στο πλαίσιο αγωγής λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, η τελευταία εκπροσωπείται ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου από το θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμό στον οποίο προσάπτεται το γενεσιουργό της ευθύνης γεγονός.

144 Εν προκειμένω, με το τρίτο αίτημα, ο προσφεύγων υποβάλλει, βάσει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ, αίτημα αποζημιώσεως το οποίο στηρίζεται στην ύπαρξη δυσμενούς διακρίσεως. Με το εν λόγω αίτημα, ο προσφεύγων προσάπτει στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στην ΕΥΕΔ ότι παρέλειψαν να υπαγάγουν στο ΚΛΠ το διεθνές προσωπικό που προσλαμβάνεται επί συμβάσει στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ ή να θεσπίσουν για το εν λόγω προσωπικό νομικό καθεστώς ανάλογο του ΚΛΠ.

145 Κατά συνέπεια, το γενεσιουργό γεγονός της προβαλλόμενης από τον προσφεύγοντα εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης έγκειται στις επιλογές που έγιναν, σε θεσμικό επίπεδο, όσον αφορά το νομικό καθεστώς που εφαρμόζεται στο προσωπικό το οποίο προσλαμβάνεται επί συμβάσει στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ.

146 Συναφώς, πρώτον, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το καθεστώς που εφαρμόζεται στο διεθνές προσωπικό που προσλαμβάνεται επί συμβάσει από τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη έπρεπε να έχει θεσπιστεί βάσει του άρθρου 336 ΣΛΕΕ, κατά το οποίο «το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία […], εκδίδουν τον [ΚΥΚ] και το [ΚΛΠ]». Εντούτοις, ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι ένας φορέας που εμπίπτει στον τομέα της ΚΕΠΠΑ (βλ. σκέψη 3 ανωτέρω), ενώ από το άρθρο 24, παράγραφος 1, ΣΕΕ και το άρθρο 31, παράγραφος 1, της ίδιας Συνθήκης προκύπτει σαφώς ότι η έκδοση νομοθετικών πράξεων αποκλείεται στον τομέα της ΚΕΠΠΑ.

147 Κατά συνέπεια, το άρθρο 336 ΣΛΕΕ είναι άνευ σημασίας εν προκειμένω για τον προσδιορισμό του ή των θεσμικών οργάνων στα οποία προσάπτεται ευθύνη για το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός στο πλαίσιο του τρίτου αιτήματος.

148 Δεύτερον, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 26 ΣΕΕ, το Συμβούλιο είναι το όργανο που καταρτίζει την ΚΕΠΠΑ και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για τον καθορισμό και την εφαρμογή της εν λόγω πολιτικής, βάσει των γενικών προσανατολισμών και των στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η δε θέσπιση, ενδεχομένως,

ενός νομικού καθεστώτος που να εφαρμόζεται στο προσλαμβανόμενο επί συμβάσει στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ προσωπικό εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της πολιτικής αυτής και, ως εκ τούτου, στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου.

149 Συναφώς, όπως υπογραμμίζει ο προσφεύγων, από τον συνδυασμό των σημείων 1.5 και 3.3 της ανακοινώσεως C(2012) 4052 τελικό, της 26ης Ιουνίου 2012, σχετικά με τους κανόνες δημοσιονομικής διαχείρισης των αποστολών που εμπίπτουν στον τομέα της ΚΕΠΠΑ, προκύπτει ότι η Επιτροπή είχε προτείνει στο Συμβούλιο να εφαρμόσει το ΚΛΠ στους συμβασιούχους υπαλλήλους των αποστολών που εμπίπτουν στον τομέα της ΚΕΠΠΑ και στους συμβασιούχους υπαλλήλους των ΕΕΕΕ.

150 Ωστόσο, η πρόταση αυτή δεν έγινε δεκτή, διότι οι αντιπροσωπείες των κρατών μελών δεν κατέληξαν σε συμφωνία εντός του Συμβουλίου, όπως προκύπτει από σημείωμα της Προεδρίας του εν λόγω θεσμικού οργάνου προς την Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (στο εξής: ΕΜΑ), στις 22 Μαΐου 2013. Ειδικότερα, στο σημείωμα αυτό υπογραμμιζόταν ότι οι εν λόγω αντιπροσωπείες χρειάζονταν χρόνο για να μελετήσουν τις νομικές, θεσμικές και επιχειρησιακές συνέπειες πριν από οποιαδήποτε αλλαγή του καθεστώτος των αποστολών που εμπίπτουν στον τομέα της ΚΕΠΠΑ και ότι θεωρούσαν ότι η κατάσταση των ΕΕΕΕ απαιτούσε περαιτέρω συζήτηση. Το σημείωμα αυτό συνοδευόταν από πρόταση στην οποία επισημαίνονταν όσον αφορά τους ΕΕΕΕ τα εξής:

«Το Συμβούλιο θεωρεί ότι η κατάσταση των ΕΕΕΕ απαιτεί περαιτέρω συζήτηση και ότι η υφιστάμενη κατάσταση πρέπει να παραμείνει ως έχει προς το παρόν. Στο στάδιο αυτό, μπορεί να υπάρξει συμφωνία μόνο ως προς τα ακόλουθα:

[…]

– να συνεχιστεί η εξέταση τυχόν εναλλακτικών επιλογών αντί της προσωπικής ευθύνης κάθε ΕΕΕΕ για τον προϋπολογισμό και της απασχόλησης του προσωπικού από τον ίδιο προσωπικά, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας δημιουργίας ενός πυρήνα υποστήριξης του ΕΕΕΕ, και να υποβληθεί έκθεση στην ΕΜΑ έως τις 31 Μαρτίου 2014.»

151 Περαιτέρω, στις 13 Μαρτίου 2014 η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου συνέταξε σημείωμα με αντικείμενο την έγκριση νέων οδηγιών σχετικά με τον διορισμό, την εντολή και τη χρηματοδότηση των ΕΕΕΕ, το κείμενο των οποίων εγκρίθηκε από την ομάδα του Συμβουλίου για τις «Εξωτερικές Σχέσεις», κατόπιν συζητήσεων επί τη βάσει εγγράφου εργασίας της ΕΥΕΔ, σε συνέχεια του συμπεράσματος της ομάδας του Συμβουλίου για τις «Γενικές Υποθέσεις», της 17ης Δεκεμβρίου 2013, ότι ήταν αναγκαία η έκδοση των νέων αυτών οδηγιών. Από το εν λόγω σημείωμα προκύπτει ότι οι αντιπροσωπείες των κρατών μελών έκριναν αναγκαίο να διευκρινιστούν οι νομικές, θεσμικές και επιχειρησιακές συνέπειες της εφαρμογής, στο συμβασιούχο προσωπικό των ΕΕΕΕ, νέων κανόνων για το συμβασιούχο προσωπικό στις αποστολές που εμπίπτουν στον τομέα της ΚΕΠΠΑ.

152 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η θέσπιση ενός νομικού καθεστώτος εφαρμοστέου στο προσωπικό που προσλαμβάνεται επί συμβάσει στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ αποτελεί ζήτημα επιλογής στο επίπεδο του Συμβουλίου, όπως άλλωστε επισήμανε η ΕΥΕΔ με την ένσταση αναρμοδιότητας και απαραδέκτου.

153 Τρίτον, υπογραμμίζεται ότι ο διορισμός ΕΕΕΕ υπάγεται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει κατόπιν προτάσεως του ύπατου εκπροσώπου, δυνάμει του άρθρου 33 ΣΕΕ.

154 Επιπλέον, το άρθρο 28 ΣΕΕ προβλέπει στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, ότι όταν μια διεθνής κατάσταση απαιτεί επιχειρησιακή δράση εκ μέρους της Ένωσης, το Συμβούλιο εκδίδει τις αναγκαίες αποφάσεις, οι οποίες προσδιορίζουν τους στόχους τους, το πεδίο εφαρμογής τους, τα μέσα που πρέπει να τεθούν στη διάθεση της Ένωσης, τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους και, εφόσον είναι απαραίτητο, τη διάρκειά τους. Συνεπώς, εντός του ειδικού πλαισίου της ΚΕΠΠΑ, το Συμβούλιο είναι το όργανο που αποφασίζει για τα μέσα που πρέπει να τεθούν στη διάθεση της Ένωσης και για τις προϋποθέσεις εφαρμογής των αποφάσεων που εκδίδει στο πλαίσιο της σχετικής επιχειρησιακής δράσης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου μεταξύ άλλων του προσωπικού που τίθεται στη διάθεση της εν λόγω δράσης (πρβλ. απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2021, Jenkinson κατά Συμβουλίου κ.λπ., T-602/15 RENV, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως, EU:T:2021:764, σκέψη 226).

155 Βεβαίως, η απόφαση 2019/1340 δεν περιέχει ρητή αναφορά στο άρθρο 28 ΣΕΕ, αλλά παραπέμπει μόνο στη «Συνθήκη [ΕΕ], και ιδίως [σ]το άρθρο 33 και [σ]το άρθρο 31 παράγραφος 2». Εντούτοις, η απόφαση αυτή αφορά επιχειρησιακή δράση στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, στο μέτρο που εγκαθιστά ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η εντολή του οποίου συνίσταται, κατ' ουσίαν, στην υποστήριξη της δράσης της Ένωσης επί συγκεκριμένων πολιτικών ζητημάτων στο έδαφος του κράτους αυτού, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές, και ο οποίος διαθέτει προϋπολογισμό και ομάδα για την εκτέλεση της εντολής αυτής.

156 Εξάλλου, η κοινή δράση 2002/211, με την οποία διορίστηκε για πρώτη φορά ο ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, υιοθετήθηκε βάσει του άρθρου 14 ΣΕΕ (όπως ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας), το οποίο περιελάμβανε, στην παράγραφο 1, διάταξη παρόμοια με το άρθρο 28 ΣΕΕ, όπως ισχύει σήμερα. Επιπλέον, η απόφαση 2012/330/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2012, για την τροποποίηση της απόφασης 2011/426/ΚΕΠΠΑ σχετικά με τον διορισμό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (ΕΕ 2012, L 165, σ. 66), και η απόφαση 2013/351/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 2013, για την τροποποίηση της απόφασης 2011/426/ΚΕΠΠΑ σχετικά με τον διορισμό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (ΕΕ 2013, L 185, σ. 7), εκδόθηκαν μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, βάσει, μεταξύ άλλων, του άρθρου 28 ΣΕΕ.

157 Συνεπώς, ο διορισμός του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 28 ΣΕΕ και, ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 154 ανωτέρω, αρμόδιο να αποφασίσει για το προσωπικό που δύναται να τεθεί στη διάθεση του εν λόγω φορέα είναι το Συμβούλιο.

158 Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από τις οδηγίες σχετικά με τον διορισμό, την εντολή και τη χρηματοδότηση των ΕΕΕΕ, για τις οποίες γίνεται λόγος στη σκέψη 151 ανωτέρω, στο τμήμα Γ των οποίων αναφέρεται ότι η απόφαση του Συμβουλίου για τον διορισμό ΕΕΕΕ πρέπει να καλύπτει διάφορα στοιχεία, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και οι κανόνες που αφορούν τη σύσταση και τη σύνθεση της ομάδας του ΕΕΕΕ.

159 Υπό τις συνθήκες αυτές, η θέσπιση καθεστώτος εφαρμοστέου στο επί συμβάσει διεθνές προσωπικό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη υπάγεται στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου.

160 Τέταρτον, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η ΕΥΕΔ υποστήριξε, στηριζόμενη στο άρθρο 30, παράγραφος 1, ΣΕΕ, ότι το Συμβούλιο δεν μπορεί να θεσπίσει νομικό καθεστώς εφαρμοστέο στο συμβασιούχο προσωπικό που απασχολείται στον τομέα της ΚΕΠΠΑ χωρίς να έχει υποβληθεί σχετική πρόταση, προερχόμενη είτε από τον ύπατο εκπρόσωπο είτε από κράτος μέλος. Εντούτοις, από τη διάταξη αυτή, κατά την οποία «[κ]άθε κράτος μέλος, ο ύπατος εκπρόσωπος

[…], ή ο ύπατος εκπρόσωπος με την υποστήριξη της Επιτροπής μπορεί να προσφεύγει στο Συμβούλιο για κάθε θέμα που αφορά την [ΚΕΠΠΑ] και να υποβάλλει, αντίστοιχα, πρωτοβουλίες ή προτάσεις στο Συμβούλιο», προκύπτει ότι ο ύπατος εκπρόσωπος και τα κράτη μέλη διαθέτουν δικαίωμα πρωτοβουλίας, αλλά το δικαίωμα αυτό δεν συνιστά μονοπώλιο ούτε προϋπόθεση για την έκδοση από το Συμβούλιο πράξεως όπως η απόφαση σχετικά με το νομικό καθεστώς του συμβασιούχου προσωπικού που προσλαμβάνεται στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ εν γένει ή του συμβασιούχου προσωπικού του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ειδικότερα. Επομένως, η διάταξη αυτή δεν αποκλείει τη δυνατότητα του Συμβουλίου να λάβει απόφαση για τη θέσπιση ενός τέτοιου καθεστώτος με δική του πρωτοβουλία, αν το κρίνει αναγκαίο, ή να ζητήσει από τον ύπατο εκπρόσωπο να του υποβάλει σχετική πρόταση.

161 Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από τα στοιχεία της δικογραφίας. Αφενός, από τη σκέψη 151 ανωτέρω προκύπτει ότι οι οδηγίες σχετικά με τον διορισμό, την εντολή και τη χρηματοδότηση των ΕΕΕΕ αναθεωρήθηκαν κατόπιν πρωτοβουλίας της ομάδας του Συμβουλίου για τις «Γενικές Υποθέσεις». Αφετέρου, στις ίδιες οδηγίες διευκρινίζεται, όσον αφορά τη διαδικασία διορισμού ΕΕΕΕ, ότι, «[ό]ταν κρίνει ότι απαιτείται από το πολιτικό πλαίσιο, το Συμβούλιο μπορεί να καλέσει τον [ύπατο εκπρόσωπο] να υποβάλει πρόταση για τον διορισμό του ΕΕΕΕ στον οποίο θα ανατεθεί εντολή σε σχέση με συγκεκριμένο πολιτικό ζήτημα».

162 Εκ των προεκτεθέντων συνάγεται ότι κάθε ενδεχόμενη υπαίτια παράλειψη θεσπίσεως γενικού καθεστώτος εφαρμοστέου στο συμβασιούχο προσωπικό που απασχολείται, γενικώς, στον τομέα της ΚΕΠΠΑ ή, ειδικότερα, στον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, πρέπει να καταλογιστεί στο Συμβούλιο. Συνεπώς, το τρίτο αίτημα της προσφυγής είναι παραδεκτό όσον αφορά το Συμβούλιο και απαράδεκτο όσον αφορά την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ.

Επί του τετάρτου αιτήματος

163 Με το τέταρτο αίτημά του, το οποίο είναι επικουρικό σε σχέση με τα τρία πρώτα, ο προσφεύγων ζητεί να υποχρεωθούν το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ, βάσει της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, να του καταβάλουν το ποσό των 400 000 ευρώ, υποστηρίζοντας ότι οι όροι απασχόλησής του προσβάλλουν θεμελιώδη δικαιώματά του.

164 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 148 έως 162 ανωτέρω, αρμόδιο να καθορίσει τους όρους απασχόλησης του συμβασιούχου προσωπικού του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι το Συμβούλιο. Ως εκ τούτου, η ιδιότητα του καθού όσον αφορά το τέταρτο αίτημα πρέπει να αναγνωρισθεί στο Συμβούλιο.

165 Βεβαίως, ο προσφεύγων παραπέμπει επίσης στους λόγους που προβάλλονται προς στήριξη του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος, οι οποίοι αφορούν τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη υπό την ιδιότητά του ως εργοδότη. Εντούτοις, ο προσφεύγων δεν είχε την πρόθεση να αναγνωριστεί η εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης για τις ενέργειες του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη στο πλαίσιο του τέταρτου αιτήματος. Πράγματι, τόσο με το δικόγραφο της προσφυγής όσο και με τις παρατηρήσεις του επί των ενστάσεων αναρμοδιότητας και απαραδέκτου, ο προσφεύγων διευκρινίζει ότι το τέταρτο αίτημα αφορά τα «ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα», διευκρίνιση η οποία, από τη συνολική θεώρηση των δικογράφων του, πρέπει να εκληφθεί ως αναφορά όχι στον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, αλλά στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στην ΕΥΕΔ, μολονότι η τελευταία δεν είναι θεσμικό όργανο κατά την έννοια του άρθρου 13 ΣΕΕ.

166 Κατόπιν των προεκτεθέντων, το τέταρτο αίτημα της προσφυγής πρέπει να κριθεί παραδεκτό όσον αφορά το Συμβούλιο και απαράδεκτο όσον αφορά την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ.

Συμπέρασμα

167 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, πρώτον, όσον αφορά το πρώτο αίτημα της προσφυγής, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί, αφενός, βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως περί καταγγελίας και, αφετέρου, βάσει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ, επί των αιτημάτων με τα οποία ζητείται χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης και η αποκατάσταση της υλικής ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο προσφεύγων λόγω της αποφάσεως αυτής. Τα επιμέρους αυτά αιτήματα είναι παραδεκτά στο μέτρο που αφορούν τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και απαράδεκτα στο μέτρο που αφορούν το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ.

168 Επιπλέον, το αίτημα επαναπρόσληψης του προσφεύγοντος στο προσωπικό του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη πρέπει να απορριφθεί λόγω αναρμοδιότητας.

169 Δεύτερον, το δεύτερο αίτημα της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του λόγω αναρμοδιότητας.

170 Τρίτον, το τρίτο και το τέταρτο αίτημα της προσφυγής, για τα οποία το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί δυνάμει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ, είναι παραδεκτά όσον αφορά το Συμβούλιο και απαράδεκτα όσον αφορά την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ.

Επί των δικαστικών εξόδων

171 Δυνάμει του άρθρου 133 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει για τα δικαστικά έξοδα με την απόφαση ή τη διάταξη που περατώνει τη δίκη. Επίσης, κατά το άρθρο 135, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, όταν επιβάλλεται για λόγους επιείκειας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο ηττηθείς διάδικος φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων του, μέρος μόνον των εξόδων του αντιδίκου ή ότι δεν πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα αυτά.

172 Η παρούσα απόφαση, όπως προκύπτει από το σκεπτικό της, περατώνει τη δίκη όσον αφορά την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ, δεδομένου ότι πρέπει να απορριφθεί η ασκηθείσα σε βάρος τους προσφυγή, και οι εν λόγω καθών έχουν ρητώς ζητήσει την καταδίκη του προσφεύγοντος στα δικαστικά έξοδα.

173 Εντούτοις, όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 140 έως 142 ανωτέρω, η δράση του ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη εντάσσεται σε ένα σύνθετο νομικό πλαίσιο, το οποίο χαρακτηρίζεται από τους δεσμούς που αυτός διατηρεί με το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ. Επομένως, ήταν αναμφισβήτητα δυσχερές για τον προσφεύγοντα να προσδιορίσει τους καθών κατά την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει δίκαιο και εύλογο να αποφασίσει ότι η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

174 Επιπλέον, η παρούσα απόφαση δεν περατώνει τη δίκη όσον αφορά το Συμβούλιο και τον ΕΕΕΕ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα του προσφεύγοντος και των δύο αυτών καθών που αφορούν τις ενστάσεις αναρμοδιότητας και απαραδέκτου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή-αγωγή:

– **λόγω αναρμοδιότητας, στο μέτρο που ζητείται να διαταχθεί η επαναπρόσληψη του Robert Stockdale στο προσωπικό του Ειδικού Εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη·**

– **λόγω αναρμοδιότητας, στο μέτρο που ζητείται ο επαναχαρακτηρισμός των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του R. Stockdale σε μία και μοναδική σύμβαση αορίστου χρόνου και η διαπίστωση παράβασης, εκ μέρους των καθών-εναγομένων, των συμβατικών τους υποχρεώσεων·**

– **ως απαράδεκτη, όσον αφορά το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), στο μέτρο που ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως του Ειδικού Εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, της 17ης Νοεμβρίου 2020, με την οποία αυτός κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας του R. Stockdale και η αποκατάσταση της ζημίας που φέρεται να προκλήθηκε από την εν λόγω απόφαση·**

– **ως απαράδεκτη, κατά τα λοιπά, όσον αφορά την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ.**

2) Οι ενστάσεις αναρμοδιότητας και απαραδέκτου απορρίπτονται κατά τα λοιπά.

3) Η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους που αφορούν τις ενστάσεις αναρμοδιότητας και απαραδέκτου.

4) Το Γενικό Δικαστήριο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα του R. Stockdale, του Συμβουλίου και του Ειδικού Εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τα οποία αφορούν τις ενστάσεις αναρμοδιότητας και απαραδέκτου.

da Silva Passos Valančius Reine

Truchot Sampol Pucurull

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Ιουλίου 2023.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς 2

Αιτήματα των διαδίκων 4

Σκεπτικό 6

Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος ελλείψει ρήτρας διαιτησίας 7

Επί της φύσεως του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος 8

Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ 9

Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του πρώτου και του δεύτερου αιτήματος βάσει των άρθρων 263 και 268 ΣΛΕΕ 10

– Επί των συμβατικών όρων 11

– Επί των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης 12

Συμπέρασμα 18

Επί των ενστάσεων απαραδέκτου λόγω μη συνδρομής των απαιτούμενων τυπικών στοιχείων της προσφυγής 18

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας των αιτημάτων του προσφεύγοντος στο σύνολό τους 19

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας ως προς το νομικό έρεισμα της προσφυγής 20

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας του τέταρτου αιτήματος ειδικότερα . . 20

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου λόγω μη σαφήνειας των προβαλλόμενων λόγων που αφορούν τα διάφορα αιτήματα 21

Συμπέρασμα 22

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία στηρίζεται στο απαράδεκτο του τρίτου και του τέταρτου αιτήματος λόγω μη τηρήσεως της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ 22

Επί των ενστάσεων απαραδέκτου που αφορούν τον προσδιορισμό του καθού ή των καθών 24

Επί του πρώτου αιτήματος 24

Επί του τρίτου αιτήματος 27

Επί του τετάρτου αιτήματος 30

Συμπέρασμα 31

Επί των δικαστικών εξόδων 31